

KU LEUVEN

FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN

MASTER OF SCIENCE IN DE

COMMUNICATIEWETENSCHAPPEN

Waarom laten ouders hun jonge kinderen televisie kijken?

Een onderzoek naar televisiegebruik op jonge
leeftijd gekaderd in Behavioral Reasoning Theory

Promotor : Prof. Dr. Eggermont, S.

Assessor : Beyens, I.

Verslaggever : Vandoninck, S

MASTERPROEF

aangeboden tot het verkrijgen
van de graad van Master of
Science in de
Communicatiewetenschappen
door

Hanne VANSWEEVELT

academiejaar 2012-2013

KU LEUVEN

FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN

MASTER OF SCIENCE IN DE

COMMUNICATIEWETENSCHAPPEN

Waarom laten ouders hun jonge kinderen televisie kijken?

Een onderzoek naar televisiegebruik op jonge
leeftijd gekaderd in Behavioral Reasoning Theory

Promotor : Prof. Dr. Eggermont, S.

Assessor : Beyens, I.

Verslaggever : Vandoninck, S

MASTERPROEF

aangeboden tot het verkrijgen
van de graad van Master of
Science in de
Communicatiewetenschappen
door

Hanne VANSWEEVELT

academiejaar 2012-2013

Samenvatting

Deze masterproef onderzoekt of er steun gevonden kan worden voor behavioral reasoning theory als verklaring voor de vraag waarom ouders hun kinderen van nul tot zes jaar televisie laten kijken. Aan de hand van surveyonderzoek werd onderzocht of er een verband bestaat tussen redenen *voor* en *tegen* televisiekijken, globale motieven, intentie om kinderen televisie te laten kijken en effectief televisiekijken.

De redenen *voor* en *tegen* televisiekijken hebben volgens de resultaten een significante invloed op de intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken. Daarnaast hadden de meeste redenen ook een invloed op de globale motieven van de ouders, zijnde de attitude, gepercipieerde norm en gepercipieerde controle. Vervolgens bleek uit de resultaten dat de globale motieven op hun beurt de intentie van de ouders beïnvloeden: wanneer ouders er dus van uit gaan dat anderen positief zijn over televisiekijken bij kinderen, de ouders zelf een gevoel van controle hebben over het kijkgedrag van hun kinderen en de ouders zelf een gunstige attitude hebben tegenover televisiekijken, zullen ze meer intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken. Er werd ook een mediatie-effect gevonden: uit het onderzoek blijkt dat redenen de globale motieven voorspellen en dat die globale motieven op hun beurt de intentie voorspellen. Ten slotte toonden de resultaten aan dat naarmate ouders een hogere intentie hebben om hun kind televisie te laten kijken, hun kinderen ook effectief vaker televisiekijken.

Concluderend kan dus gesteld worden dat er in dit onderzoek steun gevonden wordt voor het model binnen de behavioral reasoning theory. De uitbreiding van het model gebaseerd op de theory of reasoned action blijkt dus steun te vinden in dit onderzoek. Dit bewijst dat het opnemen van redenen in het model een belangrijke bijdrage levert.

Inhoudstabel

Lijst van figuren	1
Lijst van tabellen	1
Voorwoord	4
Inleiding	5
1 Literatuurstudie	6
1.1 Cijfers en feiten televisiegebruik	6
1.2 Beperken televisiekijken	6
1.2.1 Waarom televisiekijken beperken ?	6
1.2.2 Hoe televisiekijken beperken ?	9
1.3 Waarom laten ouders hun kinderen dan toch televisiekijken?	14
1.3.1 Redenen en globale motieven	14
1.3.2 Predictoren	17
1.4 Behavioral Reasoning Theory	20
2 Methode	29
2.1 Steekproef	29
2.2 Meetinstrumenten	30
2.2.1 Redenen	30
2.2.2 Globale motieven	32
2.2.3 Intentie	35
2.2.4 Televisiekijken	35
2.3 Analysemethoden	36

3 Resultaten.....	38
3.1 H ₁ : Redenen → Intenties	39
3.2 H ₂ : Redenen → Globale Motieven	40
3.2.1 Redenen → Attitude.....	41
3.2.2 Redenen → Gepercipieerde Descriptieve Norm.....	41
3.2.3 Redenen → Gepercipieerde Injunctieve Norm.....	42
3.2.4 Redenen → Gepercipieerde Controle	43
3.3 H ₃ : Globale Motieven → Intentie.....	44
3.4 H ₄ : Redenen → intentie (via globale motieven).....	45
3.5 H ₅ : Intentie → Televisiekijken	48
3.6 Samenvatting resultaten	48
3.7 Conclusie	50
4 Discussie	52
4.1 Mogelijke toepassingen resultaten.....	58
4.2 Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek.....	60
Referenties	63
Bijlagen	70
Bijlage 1: Tabellen.....	70
Bijlage 2: Vragenlijst.....	86

Lijst van figuren

Figuur 1: Grafische voorstelling theory of reasoned action	22
Figuur 2: Grafische voorstelling theory of planned behavior	23
Figuur 3: Grafische voorstelling behavioral reasoning theory	28
Figuur 4: Geobserveerde model voor de relaties tussen redenen voor en tegen televisiekijken en televisiekijken bij jonge kinderen	49

Lijst van tabellen

Tabel 1: Factorladingen bij factoranalyse redenen voor televisiekijken	70
Tabel 2: Factorladingen bij factoranalyse redenen tegen televisiekijken	71
Tabel 3: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: attitude	71
Tabel 4: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: gepercipieerde subjectieve norm	72
Tabel 5: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: gepercipieerde controle	72
Tabel 6: Factorladingen bij factoranalyse intentie	72
Tabel 7: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en intentie.....	73
Tabel 8: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en intenties	74

Tabel 9: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en intenties	75
Tabel 10: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude.....	75
Tabel 11: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude.....	76
Tabel 12: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude.....	77
Tabel 13: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde descriptieve norm	77
Tabel 14: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde descriptieve norm	77
Tabel 15: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde descriptieve norm	78
Tabel 16: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde injunctieve norm.....	79
Tabel 17: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde injunctieve norm	79
Tabel 18: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde injunctieve norm	80
Tabel 19: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde controle.....	81

Tabel 20: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde controle.....	81
Tabel 21: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde controle.....	82
Tabel 22: Samenhang tussen globale motieven en intentie.....	82
Tabel 23: Multicollineariteit testen bij globale motieven en intentie	83
Tabel 24: Regressietabel van hypothese rond globale motieven en intenties	83
Tabel 25: Regressietabel van hypothese rond de mediatie: verband tussen redenen en intentie verloopt via globale motieven.....	84
Tabel 26: Samenhang tussen televisiekijken en intentie	85
Tabel 27: Multicollineariteit testen bij televisiekijken en intentie ...	85
Tabel 28: Regressietabel van hypothese rond intenties en televisiekijken	85

Voorwoord

Met deze masterproef sluit ik mijn vier jaar als studente communicatiewetenschappen af. Na heel wat werk ben ik trots op wat ik kan afleveren en kan ik zeggen dat het een ongelooflijk leerrijke ervaring geweest is. Een heel onderzoek doen op jezelf, van literatuur verzamelen tot besluit maken, is iets waar ik ontzettend veel van opgestoken heb. Ik zou graag nog een aantal mensen bedanken zonder wie ik deze masterproef waarschijnlijk niet tot een goed einde had kunnen brengen. In de eerste plaats mijn assessor Ine Beyens, voor haar hulp en motiverende woorden op elk moment van het proces. Zij stond telkens klaar met antwoorden op mijn vragen en het nalezen van mijn teksten. Zonder haar nuttige tips en zeer goede begeleiding was deze thesis ongetwijfeld niet hetzelfde geweest. Daarnaast wil ik ook graag mijn promotor professor Dr. Steven Eggermont bedanken voor de kans die hij mij gegeven heeft om dit onderwerp onder zijn begeleiding te onderzoeken. Ook zou ik graag de kinderdagverblijven en kleuterscholen bedanken die instemden met de vraag om de vragenlijst via hen aan de ouders te bezorgen. Ten slotte wil ik ook nadrukkelijk mijn ouders, mijn zus Lieselot, mijn bomma en bompa en zeker ook mijn vriend Raf bedanken voor hun enorme hulp bij het samenvoegen van de vragenlijsten, het zorgvuldig nalezen van mijn masterproef en voor de steun en vele aanmoedigingen.

Bedankt!

Inleiding

Televisie is een belangrijk element in het leven van kinderen vandaag de dag. Ze kijken vaak en naar allerlei verschillende inhoud (Donnerstein & Strasburger, 1999; Jordan, e.a., 2006; Mistry e.a., 2007). Er zijn verschillende onderzoeken die aantonen dat televisie mogelijk schadelijke gevolgen zou kunnen hebben voor kinderen (o.a. Jordan e.a., 2006) en er zijn dan ook richtlijnen opgelegd door de American Academy of Pediatrics om het televisiekijken bij kinderen te beperken (Academy of Pediatrics, 1999). Toch laten ouders hun kinderen nog vaak televisiekijken, meer zelfs dan de opgestelde richtlijnen voorschrijven. Het is bijgevolg belangrijk om te weten welke factoren er een invloed hebben op de beslissingen van ouders om hun kinderen al dan niet televisie te laten kijken. In deze studie zal getracht worden om op basis van de behavioral reasoning theory te verklaren welke factoren er nu voor zorgen dat ouders hun kinderen televisie laten kijken.

Deze masterproef bestaat uit twee grote delen. In het eerste deel wordt er gekeken naar de bestaande literatuur over het onderwerp. Hier wordt er dieper ingegaan op de cijfers, de mogelijke negatieve invloeden van televisiekijken, manieren om het televisiekijken te beperken en waarom ouders kinderen dan toch televisie laten kijken. Als laatste punt wordt de behavioral reasoning theory uitgelegd.

In het tweede deel wordt het eigen gevoerde onderzoek naar de motieven van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken omschreven binnen het kader van de behavioral reasoning theory. Door gebruik van een survey zal gekeken worden naar de relaties tussen redenen *voor* en *tegen* televisiekijken, globale motieven, de intentie om kinderen televisie te laten kijken en televisiekijken.

1 Literatuurstudie

1.1 Cijfers en feiten televisiegebruik

Media zijn alomtegenwoordig in de leefwereld van kinderen (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 129). Elk kind komt ooit wel in aanraking met televisie. Televisie is het medium waaraan het meeste tijd wordt besteed. Kinderen kijken vanaf tweejarige leeftijd ongeveer 16 à 17 uur per week televisie (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 129). Er is al veel onderzoek gedaan naar hoe frequent kinderen televisiekijken (Fabes, Wilson & Christopher, 1989; Donnerstein & Strasburger, 1999; American Academy of Pediatrics, 2001; Jordan, Hersey, McDivitt, & Heitzler, 2006; Vandewater, Park, Huang & Wartella, 2005a; Mistry, Minkovitz, Strobino & Borzekowski, 2007; Van Zutphen, Bell, Kremer & Swinburn 2007; Jago, Davison, Thompson, Page, Brockman & Fox, 2011). Uit die onderzoeken blijkt dat kinderen in een mediagesatureerde omgeving leven en gemiddeld drie uur per dag doorbrengen voor de buis (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 129; American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 423; Vandewater e.a., 2005a, p. 609; Jordan, e.a., 2006, p. 1304, Van Zutphen e.a., 2007, p. 458). Als we enkel kijken naar kinderen jonger dan zes jaar gaat het gemiddeld om 34 procent van de kinderen die een televisie op de kamer hebben (American Academy of Pediatrics, 2001, p. 423; Mistry e.a., 2007, p. 763). Ten slotte heeft 46 procent een televisietoestel in de keuken staan (Jordan, e.a., 2006, pp. 129 - 130). Een interessant feit dat uit het onderzoek van Donnerstein en Strasburger naar voren komt, is dat er meer gezinnen zijn met een televisie dan dat er gezinnen zijn met een telefoon (1999, p. 129).

1.2 Beperken televisiekijken

1.2.1 Waarom televisiekijken beperken ?

Onderzoek heeft aangetoond dat blootstelling aan televisie

gerelateerd is aan verschillende negatieve gevolgen voor de gezondheid van kinderen (American Academy of Pediatrics, 2001b, p. 1123). Televisie is een van de meest belangrijke en meest onderschatte invloeden op kinderen. Er bestaat reeds veel onderzoek dat aantoont dat televisiekijken negatieve gevolgen heeft op de ontwikkeling van het kind (Jordan e.a., 2006; Hesketh, Ball, Crawford, Campbell & Salmon, 2007; Mistry e.a., 2007; Garvis & Pendergast, 2011). Uit deze onderzoeken komt duidelijk naar voor dat televisiekijken zorgt voor een verhoogd risico op passiviteit en hyperactiviteit (Hamer, Stamatakis & Mishra, 2009, p. 1263.; Garvis & Pendergast, 2011, pp. 22 - 24), problemen met slapen en concentratie (Hamer e.a., 2009, p. 1263; Garvis & Pendergast, 2011, pp. 22 - 24), grotere schermafhankelijkheid (Garvis & Pendergast, 2011, pp. 22 - 24), een nadelige invloed op latere academische prestaties (Hamer e.a., 2009, p. 1263; Garvis & Pendergast, 2011, pp. 22 - 24) en sociale isolatie, want er is minder interactie met vrienden wanneer men meer dan twee à drie uur televisiekijkt op een dag (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 129; Hamer e.a., 2009, p. 1263). Daarnaast is er ook een negatieve impact op de taalontwikkeling van kinderen. Zo blijkt dat voor elk uur dat men televisie kijkt, er 770 woorden minder worden gesproken. Ofwel worden de woorden niet gehoord door de kinderen omdat ze afgeleid zijn door de televisie, ofwel zeggen de volwassenen niets omdat ze televisiekijken in plaats van te praten. Ouders interageren dus minder met kinderen wanneer de televisie aanstaat. Dit is problematisch want de taalontwikkeling van kinderen is een belangrijk aspect van de gehele ontwikkeling van een kind (Christakis, Gilkerson, Richards, Zimmerman, Garrison, Xu, Gray & Yapanel, 2009, pp. 556-557).

Er zijn vooral zorgen omtrent de inhoud van de programma's waarnaar wordt gekeken. Veel programma's bevatten namelijk seksuele content, expliciet taalgebruik en vooral gewelddadige acties. Zo blijkt uit de National Television Violence Study dat bijna 61 procent van de programma's uitgezonden van 1995 tot 1997 gewelddadige acties bevatten (American Academy of Pediatrics, 2001b, p. 1222). Deze acties werden daarenboven erg glamourous

voorgesteld. Een opmerkelijk feit in de studie is dat het grootste aandeel van het geweld op televisie gevonden werd in kinderprogramma's (American Academy of Pediatrics, 2001b, p. 1222; Center for Communication and Social Policy, 1998). Onderzoek toonde eerder al aan dat blootstelling aan geweld op televisie nadelige gevolgen kan hebben. Zo worden kinderen ongevoelig voor emotionele effecten, hebben ze een gebrek aan sympathie met slachtoffers van geweld, hebben ze een grotere neiging tot agressie (Bar-On, 2000 p. 289) en percipiëren ze de wereld als eng (Strasburger & Donnerstein, 1999, p. 130; The Royal Australasian College of Physicians, 2004, p. 7; Barradas, Fulton, Blanck & Huhman, 2007, p. 369 ; Hesketh, e.a., 2007, p. 41; Garvis & Pendergast, 2011, p. 24).

Naast de aanwezigheid van gewelddadige situaties, wordt er in programma's ook vaak gerefereerd naar sigaretten, alcohol en andere drugs (Donnerstein & Strasburger, 1999, pp. 129-130). In ongeveer 70 procent van de programma's in prime time komt er alcohol, tabak of illegale drugs voor (Donnerstein & Strasburger, 1999, pp. 129-130; American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 423). Omdat kinderen erg kwetsbaar zijn tegenover boodschappen op televisie en omdat die boodschappen de percepties en het gedrag kunnen beïnvloeden, vormt de schadelijke inhoud van televisieprogramma's een risico voor de gezondheid van het kind. Vaak kunnen kinderen ook geen onderscheid maken tussen wat ze op televisie zien en wat er zich in de realiteit afspeelt (American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 423; American Academy of Pediatrics, 2001b, p. 1223; Bar-On, 2000, p. 289). Daarom kan televisiekijken mogelijk schadelijk zijn, want er kunnen primaire negatieve effecten optreden met betrekking tot gewelddadig gedrag en academische prestaties (American Academy of Pediatrics, 2001b, p. 1223).

Een volgend punt van onrust is het feit dat een zware vorm van televisiekijken gelinkt wordt aan zwaarlijvigheid bij kinderen (Bar-On, 2000, p. 289; Faith, Berman, Heo, Pietrobelli, Gallagher, Epstein, Eiden & Allison, 2001, p. 1043; Epstein, Paluch, Kilanowski, & Raynor, 2004, p. 371; Barradas e.a., 2007, p. 369; Mistry e.a., 2007, p. 763; Van Zutphen e.a., 2007, p. 458; Jordan & Robinson, 2008, p. 129; Garvis & Pendergast, 2011, p. 24; Evans,

Jordan & Horner, 2011, p. 1224). Daar zijn twee mogelijke verklaringen voor. Enerzijds vervangt televisiekijken andere activiteiten, die mogelijk actiever en meer betekenisvol zijn (American Academy of Pediatrics, 1999, p. 341), zoals sport of lezen. Anderzijds is er een hoger energieverbruik wanneer men televisiekijkt omdat er meer inname van snacks en energierijk voedsel plaatsvindt (Bar-On, 2000, p. 289).

1.2.2 Hoe televisiekijken beperken ?

1.2.2.1 Richtlijnen American Academy of Pediatrics

De American Academy of Pediatrics (AAP) voerde enkele jaren geleden een aantal richtlijnen in om het mediagebruik van kinderen beter te reguleren (American Academy of Pediatrics, 1999, p. 342; Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 134). Daarbij maken ze een onderscheid tussen kinderen met een leeftijd jonger dan twee jaar en kinderen met een leeftijd ouder dan twee jaar (American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424). Een eerste richtlijn van de AAP is dat men kinderen jonger dan twee jaar moet ontmoedigen om televisie te kijken en aanmoedigen om zich bezig te houden met meer interactieve activiteiten. Enkele van die activiteiten zijn lezen, sport, creatief spel, enzovoort (American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424; Certain & Kahn, 2002, p. 634). Een tweede richtlijn die de Academy voorlegt, is dat het televisiegebruik van kinderen ouder dan twee jaar gelimiteerd moet worden tot maximum één à twee uur per dag (American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424). Ook bij deze leeftijdsgroep raadt men aan meer tijd te besteden aan actievere activiteiten, waaronder hun hobby's (andere dan elektronische media). Televisiekijken vervangt deze creatieve, actieve en sociale activiteiten.

Naast het onderscheid dat men maakt tussen kinderen jonger en ouder dan twee jaar, zijn er ook richtlijnen die gelden voor alle kinderen. Ten eerste stelt de American Academy of Pediatrics dat televisietoestellen beter niet thuishoren in de kamer van de kinderen (American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424 Mistry, e.a., 2007,

p. 763). Zoals hierboven reeds werd besproken, blijkt 63 procent van de kinderen te beschikken over een eigen televisietoestel op zijn of haar kamer (Jordan, e.a., 2006, p. 129). Wanneer er een televisie aanwezig is in de kamer van het kind is er minder controle over de content die wordt bekeken. Daarnaast is de drempel lager voor de kinderen om het televisietoestel aan te zetten. Een tweede richtlijn van de AAP zegt bovendien dat de ouders aandacht moeten schenken aan welke content er wordt bekeken. De programma's zouden best informatief, educatief en niet-gewelddadig zijn (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 134; American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424). Daarop bouwt de derde richtlijn dan weer voort, die stelt dat ouders best samen met hun kinderen televisiekijken. Op die manier kunnen ze bespreken wat er zich op het scherm voordoet en eventueel de nodige duiding geven aan hun kinderen (Donnerstein & Strasburger, 1999, p. 134; American Academy of Pediatrics, 2001a, p. 424).

1.2.2.2 Regels opgelegd door de ouders en ouderlijke mediëring

De richtlijnen van de American Academy of Pediatrics zijn er dan wel, maar ze moeten nog steeds toegepast worden door de ouders. De manier waarop ouders het televisiegebruik van hun kinderen reguleren, varieert van gezin tot gezin. Er kunnen echter enkele algemene tendensen worden teruggevonden (Jordan, e.a., 2006, p. 1305). Zo voeren ouders meer regels in omtrent de inhoud van televisieprogramma's dan een tijdslimiet (Nathanson, 2001, p. 201; Jordan, e.a., 2006, p. 1305). Dat kan een mogelijke verklaring zijn voor het feit dat het merendeel van de heel jonge kinderen meer dan een uur televisiekijkt per dag (Certain & Kahn, 2002, p. 634; Evans, e.a., 2011, p. 1226) en dat schoolkinderen gemiddeld drie uur per dag voor het televisiescherm doorbrengen (Jordan & Robinson, 2008, p. 120; Evans, e.a., 2011, p. 1226). Uit interviews blijkt dat slechts een kwart van alle ouders een tijdslimiet oplegt voor het kijken van televisie (Jordan, e.a., 2006, p. 1306). Veel ouders vertelden in interviews dat ze het wel merken wanneer hun kind voldoende televisie heeft gekeken en dat ze op die manier bepalen wanneer de

televisie uitgaat (Evans, e.a., 2011, p. 1227; Jordan, e.a., 2006, p. 1306).

We kunnen vier grote categorieën onderscheiden van regels die ouders opleggen. Ten eerste is er de restrictie van de inhoud. Het gaat dan vooral om seks, geweld en expliciet taalgebruik. Ouders kunnen blootstelling van kinderen aan deze inhoud beperken door bepaalde zenders te blokkeren op het televisietoestel, het kind te verbieden om van zender te veranderen, of het kind toestemming te laten vragen vooraleer hij of zij mag kijken naar een specifiek programma (Jordan e.a., 2006, p. 1305). Een tweede categorie van regels is kijken naar het gedrag en op basis daarvan beslissen of de televisie al dan niet aan mag. Zo wordt televisiekijken gebruikt als een beloning of een straf (Jordan e.a., 2006, pp. 1305 – 1306; Dorey, Roberts, Maddison, Meagher-Llundberg, Dixon & Ni Mhurchu, 2009, p. 417). Een mogelijk voorbeeld hiervan is dat het kind pas mag kijken als zijn of haar huiswerk klaar is (Evans e.a., 2011, p. 1227). Tijdsrestrictie vormt de derde categorie van regels (Van Zutphen, 2005, p. 458; Jordan e.a., 2006, p. 1306; Dorey e.a., 2009, p. 415). De meest voorkomende regels zijn dat kinderen niet meer mogen televisiekijken na een bepaald tijdstip (Evans e.a., 2011, p. 1227) en dat er geen televisie op staat tijdens het eten (Van Zutphen, 2005, p. 460). De regel die het minst vaak voorkomt is deze waarbij er een maximum aantal uren wordt opgelegd. Daarnaast zijn er nog andere regels, onder andere de televisie afzetten wanneer er niemand aandachtig kijkt (Jordan e.a., 2006, p. 1306). Sommige ouders lieten daarenboven niet toe dat er televisie werd gekeken op schooldagen. In het weekend zijn ouders algemeen gesproken opener tegenover televisiekijken (Jordan, e.a., 2006, p. 1306). De vierde categorie van regels ten slotte is restrictie tot de toegang van televisie. Zo zijn er ouders die het kind verbieden om een televisietoestel op de kamer te hebben (Robinson, 1999, p. 1564, Van Zutphen, 2005, p. 460; Jordan e.a., 2006, p. 1306). Soms hebben kinderen nooit een televisietoestel gehad, in andere gevallen is het toestel uit de kamer verwijderd omdat het kind te veel tijd doorbracht met televisiekijken.

Wanneer we het hebben over de eerste categorie van regels, namelijk deze waarbij ouders regels opstellen betreffende de inhoud, kunnen we drie mediërende strategieën onderscheiden. Ten eerste is er de restrictieve mediëring. Hierbij verbieden de ouders het kijken naar bepaalde media-inhouden en stellen ze algemeen genomen regels over het televisiegedrag van hun kinderen (Nathanson, 1999, p. 125; Peeters & Marseille, 1999, p. 62; Nathanson, 2001, pp. 201-202; Valkenburg, Krömer, Evans e.a., 2011, pp. 1225 – 1226). Het gebruik van dit soort mediëring wordt gemotiveerd door het feit dat ouders geloven dat televisie antisociale effecten heeft op kinderen en dat ze angstig zijn dat de media hun kind zal beïnvloeden (Nathanson, 2001, p. 201). Het zijn vooral ouders die weinig persoonlijke affiniteit hebben met televisie en er weinig nut in zien om kinderen naar programma's met de verboden inhouden te laten kijken, die restrictieve mediëring toepassen. Ten tweede is er actieve mediëring, ook wel instructieve of evaluatieve mediëring genoemd. Hierbij praten de ouders met de kinderen over de inhoud van de televisieprogramma's en leggen ze uit aan de kinderen wat de dingen die ze zien nu eigenlijk betekenen (Nathanson, 1999, p. 125; Peeters & Marseille, 1999, p. 62; Nathanson, 2001, pp. 201-202; Valkenburg e.a., 2011, pp. 1225 – 1226). Ouders die deze strategie toepassen gaan er vaak van uit dat media de denkprocessen van kinderen kunnen beïnvloeden (Abelman, 1987; Nathanson, 2001, p. 202) en dat dit hen schade zou kunnen toebrengen (Nathanson, 2001, p. 202). Ten slotte is er nog de strategie van covieving. Hierbij kijken ouders samen met hun kinderen naar televisie, maar wordt er niet over de inhoud gepraat (Nathanson, 1999, p. 125; Peeters & Marseille, 1999, p. 62; Nathanson, 2001, pp. 201-202; Valkenburg e.a., 2011, pp. 1225 – 1226). Uit onderzoek blijkt dat ouders die deze strategie gebruiken, geloven dat hun kinderen kunnen leren uit wat ze zien op televisie (Dorr, Kovaric, & Doubleday, 1989; Nathanson, 2001, p. 203) en dat het vooral ouders zijn die een persoonlijke affiniteit hebben met televisie.

Elke strategie heeft zijn voor- en nadelen (Evans e.a., 2011, p. 1226). Zo verbetert covieving het begrip van de programma's bij kinderen (Barr, Zack, Garcia & Muentener, 2008, p. 31). Het negatieve aspect

is dan weer dat kinderen coviewing gaan interpreteren als een signaal dat ouders de inhoud die bekeken wordt goedkeuren (Nathanson, 2001, p. 205). Actieve mediëring vergroot het begrip van de televisie-inhoud voor kinderen (Lemish & Rice, 1986, p. 263) en vermindert de impact van negatieve televisiecontent op de kinderen (Nathanson, 1999, p. 135; Nathanson, Wilson, McGee & Sebastian, 2002, p. 924). Coviewing is de meest gebruikte strategie, gevolgd door actieve mediëring en ten slotte restrictieve mediëring (Valkenburg e.a., 1999, p. 62). Een belangrijk element is dat men moet begrijpen hoe kinderen boodschappen van ouders interpreteren wanneer het gaat over mediëring. Zo is het niet duidelijk of kinderen altijd begrijpen dat ouders aan mediëring doen (Nathanson, 2001, p. 204) en zouden ze mediëring kunnen zien als bewijs dat ouders een bepaalde attitude hebben tegenover het gemedieerd materiaal. Kinderen kunnen actieve mediëring en restrictieve mediëring dus interpreteren als zijnde dat ouders een negatieve attitude hebben tegenover die inhoud (Nathanson, 2001, p. 205).

Sommige ouders hebben helemaal geen regels omtrent het televisiegebruik van hun kinderen. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat de helft van kinderen tussen acht en achttien jaar oud rapporteert dat hun ouders geen regels implementeren betreffende hun mediagebruik (Evans, e.a., 2011, pp. 1226-1227). Deze personen noemt men non-mediatoren (Austin e.a., 1999, p. 186; Evans, e.a., 2011, pp. 1226-1227). Ze stellen dat ze zich weinig zorgen maken over de content die hun kinderen te zien krijgen (Austin e.a., 1999, p. 186; Evans, e.a., 2011, p. 1227). Een mogelijke oorzaak van het feit dat onderzoek aantoonde dat bepaalde ouders geen regels opleggen, is dat normen niet altijd gekarakteriseerd worden als regels. Wanneer men bijvoorbeeld andere activiteiten dan televisie gaat promoten, is men onrechtstreeks de tijd die kinderen besteden aan de televisie aan het reguleren. Wanneer men dan ouders vraagt naar welke regels ze hanteren omtrent het televisiegebruik, vergeten ze dit wel eens (Evans, e.a., 2011, p. 1227). In de literatuur vinden we ook een third person effect terug: ouders vinden dat regels nodig zijn voor kinderen, maar niet voor hun eigen zoon of dochter (Perloff, 1999, p. 355). Individuen geloven dus dat een boodschap geen grote impact

zal hebben op zichzelf of op de eigen kinderen, maar wel op ‘de anderen in de maatschappij’ (Davison, 1983, p. 3).

1.3 Waaron laten ouders hun kinderen dan toch televisiekijken?

1.3.1 Redenen en globale motieven

Er zijn ouders die helemaal geen regels opleggen wat het televisiekijken betreft en ouders die de richtlijn van maximaal twee uur per dag niet naleven (Evans, e.a., 2011, pp. 1226-1227). Dit valt mede te verklaren door het feit dat ouders vaak geen kwaad zien in televisiekijken bij kinderen (Dorey e.a., 2009, p. 417) en al zeker niet als het gaat om hun eigen zoon of dochter (Jordan e.a., 2006, p. 1306). Hun attitude tegenover televisie is dus doorgaans vrij positief. Daarnaast ondervinden ouders nogal wat uitdagingen in het limiteren van televisiekijken bij hun kinderen. Dit kan onder meer bekeken worden binnen de familiesysteem theorie van Bronfenbrenner (1979). Die stelt dat televisie een centrale rol speelt binnen de structuren van het gezin. Zo wordt de televisie gebruikt voor het reguleren van huishoudroutines, het vergemakkelijken van de communicatie tussen familieleden, het aanmoedigen van sociaal leren en vormt het een forum dat ouders de mogelijkheid biedt om hun autoriteit uit te drukken (Vandewater, Bickham, Lee, Cummings, Wartella & Rideout, 2005b, p. 568; Evans e.a., 2011, p. 1224). In het kader van de behavioral reasoning theory, die later besproken zal worden, kunnen we dus stellen dat de gepercipieerde controle van de ouders relatief laag is. Belangrijk om te vermelden is wel dat sommige ouders gewoon beter weten hoe ze televisierestrictie moeten aanpakken dan andere ouders omdat ze er een betere voeling mee hebben (Hesketh e.a., 2007, p. 41).

We kunnen de obstakels die ouders percipiëren opdelen in drie grote groepen (Evans e.a., 2011, pp. 1230 – 1240, Jordan e.a., 2006, p. 1307). Ten eerste kijken de ouders op tegen mogelijke negatieve reacties van de kinderen. Wanneer men kinderen minder vaak

toelating geeft om televisie te kijken, zullen er mogelijk conflicten ontstaan tussen de kinderen en de ouders. Kinderen zullen namelijk boos zijn op hun ouders omdat ze minder televisie mogen kijken en zo enkele programma's niet meer kunnen bekijken. Maar ook tussen de kinderen onderling kan er ruzie ontstaan. Ze zullen namelijk hun tijd voor de televisie moeten delen met de broer of zus, en dit zal niet zonder slag of stoot verlopen (Jordan e.a., 2006, p. 1307; Dorey e.a., 2009, p. 415; Evans e.a., 2011, p. 1231). Dit is dus een eerste duidelijke reden voor het toestaan van televisiekijken bij kinderen.

Een tweede obstakel is dat ouders een gebrek hebben aan middelen om kinderen weg te houden van het televisiescherm (Evans e.a., 2011, pp. 1231- 1232). Ten eerste hebben ze tijd en energie nodig. Ouders rapporteren dat ze denken meer proactief te moeten zijn in het vinden en creëren van activiteiten voor kinderen en actief met hen moeten bezig zijn als ze hen willen weg halen van het televisietoestel. Dit alles limiteert de mogelijkheid om eigen klusjes en taken af te werken, omdat ze meer tijd moeten spenderen met het bezig houden van hun kinderen (Jordan e.a., 2006, p. 1306). Televisiekijken is dus een belangrijk tijdverdrijf. Het zijn vooral werkende ouders, ouders van jonge kinderen en ouders van meisjes die deze problematiek als obstakel ervaren. Dat laatste kan verklaard worden door het feit dat jongens meer alternatieve activiteiten voor televisie hebben, zoals sporten en games spelen. Daarnaast hebben jongens meer een *laissez-faire* attitude en trekken ze het zich niet zo hard aan als de televisie hen ontnomen wordt. Meisjes zijn daarentegen meer afhankelijk van de televisie en gaan negatiever reageren tegenover het idee van het verminderen van hun tijd met de televisie (Evans e.a., 2011, p. 1231). Ten tweede zijn er financiële middelen nodig. Hiermee wordt concreet verwezen naar geld en vervoer. Veel naschoolse activiteiten dragen immers kosten met zich mee en binnenshuis percipiëren ouders een gebrek aan alternatieven voor de televisie (Jordan e.a., 2006, p. 1307). Ouders zeggen dan ook vaak dat pogingen om kinderen van het televisietoestel weg te houden, verhinderd worden door een relatief gebrek aan middelen. Dit probleem wordt gerapporteerd door ouders van kinderen van alle leeftijden en van beide geslachten. Wanneer alle voorgaande obstakels samen bekeken worden, zien we dat er een duidelijke

tweede reden is voor het televisiekijken bij kinderen, namelijk een gebrek aan middelen.

Het derde obstakel ten slotte is dat ouders vaak voordelen zien in televisiekijken (Evans e.a., 2011, pp. 1234 – 1236). Ten eerste gaan ouders er vaak van uit dat kinderen (ouder dan twee jaar) kunnen leren van educatieve media, mede omdat ze denken dat een programma dat als educatief bestempeld wordt door programmamakers, automatisch kwalitatief in orde is (Garvis & Pendergast, 2011, p. 26). Ten tweede vinden sommige ouders dat televisiekijken zorgt voor een verbetering in de communicatie tussen ouders en kinderen. Het idee dat ze een gezamenlijke activiteit delen, vergemakkelijkt het opstarten van een conversatie omdat er dingen zijn om over te praten. Daarnaast zorgt televisie er ook voor dat een moeilijk bespreekbaar onderwerp soms toegankelijker wordt omdat het op televisie gezien werd (Dorey e.a., 2009, p. 416). Ten derde is het makkelijk voor ouders om de televisie aan te zetten en zo hun kinderen bezig te houden. Op die manier kunnen ouders huishoudelijke taken uitvoeren, zorgen voor andere familieleden, zaken van op het werk in orde brengen, persoonlijke tijd hebben enzovoort. In dit scenario is de televisie dus eigenlijk een goedkope babysit (Jordan e.a., 2006, p. 1307; Dorey e.a., 2009, pp. 415 – 416; Garvis & Pendergast, 2011, p. 26) die gebruikt wordt om verveling bij kinderen tegen te gaan (Jordan e.a., 2006, p. 1307; Dorey e.a., 2009, p. 415). Een bijkomend voordeel voor ouders is dat ze gerust zijn dat de kinderen niet op straat rondwalen maar dat ze veilig binnen zitten (Dorey e.a., 2009, p. 416). Het is vooral dit argument dat sterk speelt bij ouders van jonge kinderen. Ten vierde vormt televisie een middel voor ouders om het gedrag van hun kinderen te reguleren. Zo is televisie een medium waarmee ouders ook autoriteit kunnen uitdrukken. Ze gebruiken het als beloning wanneer huishoudelijke taken door kinderen worden gedaan, of wanneer ze hun huiswerk goed gemaakt hebben. Het kan tevens als straf gebruikt worden: wanneer kinderen zich slecht gedragen, wordt de toegang tot het televisietoestel afgesloten (Jordan, e.a., 2006, pp. 1305-1306). Als ouders automatisch al een limiet gaan opleggen op de tijd die men mag besteden aan televisie – zoals de richtlijnen van de AAP suggereren – dan vermindert of verliest men zelfs de mogelijkheid

om autoriteit uit te drukken via dit medium. Daarnaast is het een handige tool om slaappatronen te reguleren en vormt het bijvoorbeeld een makkelijke overgang naar slaaptijd en zorgt het voor ontspanning van de kinderen na een drukke dag op school of een drukke dag spelen (Dorey e.a., 2009, p. 417). Ten slotte is er nog het feit dat televisie een aantrekkelijk medium is voor kinderen, maar ook voor ouders (Jordan e.a., 2006, p. 1306). Ze kijken vaak zelf graag televisie en zo kan het dus gebeuren dat kinderen meekijken en daardoor de voorgeschreven limiet van de AAP overschrijden (Dorey e.a., 2009, p. 415, Evans e.a., 2011, p. 1239). Het is duidelijk dat ouders een positieve attitude hebben tegenover televisiekijken bij kinderen en dat ze ervan uit gaan dat het niet makkelijk is om televisiekijken bij kinderen te verminderen, laat staan om het te verbieden. De gepercipieerde controle is dus laag. Dit alles zal er voor zorgen dat kinderen vaker televisiekijken dan wanneer deze obstakels niet ervaren werden door de ouders.

Dit alles toont aan dat televisiekijken een niet te onderschatten rol speelt in het leven van een familie, ook bij leden die zelf niet kijken. Zo werd bijvoorbeeld duidelijk dat ouders de televisie gebruiken om kinderen veilig bezig te houden (Evans e.a., 2011, p. 1239; Goodman, 1983, p. 416).

1.3.2 Predictoren

Er zijn verschillende elementen die een invloed kunnen hebben op de hoeveelheid televisie die kinderen kijken. Die invloed kan rechtstreeks zijn, maar even goed onrechtstreeks, door middel van predictoren die een invloed hebben op de mediëringstijl van de ouders. Een belangrijke opmerking is dat het geslacht van het kind in elk onderzoek als niet significant wordt bevonden (Van Zutphen, 2007, p. 459; Vandewater e.a., 2005a, p. 613; Jago e.a., 2011, p. 575). Dit zou dus op geen enkele manier een invloed uitoefenen op de hoeveelheid televisie die het kind kijkt. Meisjes kijken dus evenveel televisie als jongens. Als eerste worden de rechtstreekse invloeden besproken, vervolgens de meer onrechtstreekse invloeden.

Een eerste belangrijke factor die een rechtstreekse invloed heeft, is het aantal leden in een gezin (Van Zutphen, 2007, p. 459). Kinderen uit een gezin met maar één kind kijken meer televisie. Ditzelfde geldt voor kinderen met alleenstaande ouders (Vandewater e.a., 2005b, p. 568 – 569).

Daarnaast heeft het aantal televisietoestellen en de plaatsing ervan een invloed op de hoeveelheid televisiekijken van kinderen: hoe meer toestellen er in huis zijn, hoe meer het kind zal blootgesteld worden aan televisie-inhouden (Vandewater e.a., 2005b, p. 569; Van Zutphen, 2007, p. 459) en wanneer er zich een toestel bevindt in de kamer van het kind is dat ook positief gerelateerd aan de hoeveelheid televisiekijken (Jago e.a. 2011, p. 573; Vandewater e.a., 2005b, p. 570).

Een derde factor is de mate waarin ouders geloven dat televisie schadelijk is voor hun kind. Naarmate men dit minder gelooft, gaat het kind vaker televisiekijken (Vandewater e.a., 2005b, p. 569). In kader van de behavioral reasoning theory, die later besproken wordt, kan dit beschouwd worden als de attitude van de ouders, wat deel uitmaakt van de globale motieven. Een vierde invloedrijke factor zijn de karakteristieken van de moeder, meer bepaald haar opleidingsniveau en haar psychologische status. Wanneer de moeder laag opgeleid is en wanneer ze psychologische problemen heeft, zal het kind vaker televisiekijken, vaker een televisietoestel op de kamer hebben en zal de moeder minder bezorgd zijn om de hoeveelheid televisiekijken van haar kind (Hesketh e.a., 2007, p. 46; Mistry e.a., 2007, p. 765). Een vijfde rechtstreekse factor is de ouderschapsstijl die gehanteerd wordt door de ouders. Het gaat hierbij om contextspecifieke gedragingen, zoals bijvoorbeeld wat een ouder doet om de hoeveelheid televisiekijken van het kind te reduceren (Jago e.a., 2011, p. 573). Er zijn vier stijlen gedefinieerd: autoritair, gezaghebbend, permissief en niet betrokken. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van wie de moeder een permissieve ouderschapsstijl hanteert, meer dan vier uur per dag meer televisiekijken in vergelijking met kinderen van wie de moeder een gezaghebbende of autoritaire ouderschapsstijl hanteert (Jago e.a., 2011, p. 575). Daarnaast wordt het in onderzoek ook duidelijk dat kinderen van wie de beide ouders een gezaghebbende stijl uitoefenen, twee uur minder

televisiekijken per dag dan kinderen waarbij een of geen ouder deze stijl toepast (Jago e.a., 2011, p. 575). We kunnen dus concluderen dat kinderen het meest waarschijnlijk zijn om de limiet van de AAP te overschrijden wanneer beide ouders een lage restrictie van sedentair gedrag uitoefenen en wanneer de moeder een permissieve ouderschapsstijl hanteert (Jago e.a., 2011, p. 575).

Er is nog een sterk beïnvloedende factor, namelijk hoe vaak de ouders zelf televisiekijken. Onderzoek toont aan dat kinderen meer televisiekijken wanneer ouders dat ook doen (Jago e.a., 2011, p. 575). Hoe veel ouders nu net kijken is afhankelijk van een aantal kenmerken. Zo speelt leeftijd een rol: ouders tussen 20 en 29 jaar kijken meer televisie dan ouders tussen 30 en 44 jaar (Barradas e.a., 2007, p. 371). Ook de burgerlijke staat en de etniciteit beïnvloedt de hoeveelheid televisie die er gekeken wordt: blanke, getrouwde ouders kijken minder televisie dan niet-blanke, niet-getrouwde ouders (Barradas e.a., 2007, p. 371). Ten slotte toont onderzoek aan dat ouders met een hoog inkomen minder televisiekijken dan ouders met een lager inkomen (Van Zutphen, 2007, p. 459; Vandewater e.a., 2005a, p. 620).

Als laatste groep wordt er gekeken naar factoren die een invloed hebben op de mediëringstijl van ouders, aangezien de keuze van een stijl ook bepaalt hoeveel televisie kinderen kijken. Allereerst worden de factoren die leiden tot meer restrictieve mediëring overlopen. Hier is geslacht van de ouder wederom een beïnvloedend kenmerk, want onderzoek toont aan dat moeders vaker restrictieve mediëring toepassen. Een mogelijke verklaring hiervoor is het feit dat ze meestal meer tijd doorbrengen met de kinderen (Valkenburg e.a., 1991, p. 62). Daarnaast wordt er meer aan restrictieve mediëring gedaan wanneer ouders weinig persoonlijke affiniteit hebben met televisie (Nathanson, 2001, p. 211), wanneer ze de televisie niet als bruikbaar percipiëren voor hun kinderen (Nathanson, 2001, p. 211) en wanneer ze meer bezorgd zijn over de effecten van televisiekijken op hun kinderen (Valkenburg e.a., 1991, p. 55). Wanneer er vervolgens gekeken wordt naar factoren die ervoor zorgen dat er meer aan coviewing gedaan wordt, kunnen ook hier enkele zaken

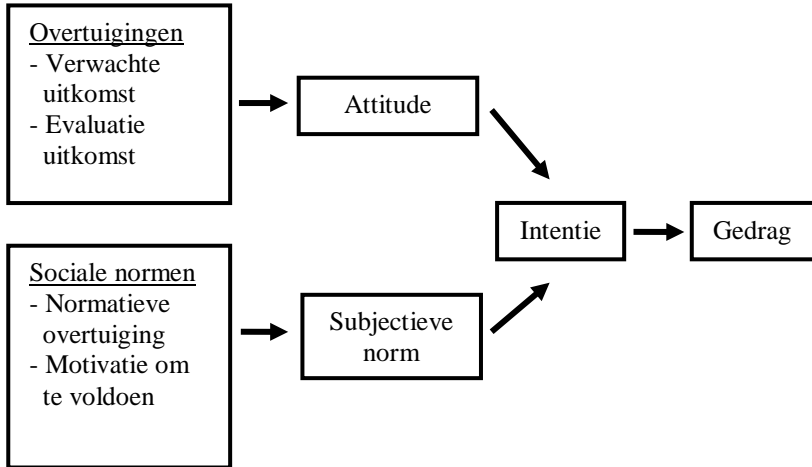
afgeleid worden. Zo is duidelijk dat ouders die een hoge persoonlijke affiniteit hebben met televisie meer aan coviewing zullen deelnemen, net zoals ouders die televisie percipiëren als een bruikbaar medium voor kinderen dat zullen doen (Nathanson, 2001, p. 211). Wanneer kinderen meer televisiekijken, gaan ouders automatisch meer aan coviewing doen (Valkenburg e.a., 1991, p. 63). Ten slotte is er nog een factor die ervoor zorgt dat ouders meer aan actieve mediëring gaan doen, namelijk de gepercipieerde schade van televisie voor kinderen. Wanneer ouders geloven dat televisie schade veroorzaakt bij hun kinderen, zullen ze meer deelnemen aan actieve mediëring (Nathanson, 2001, p. 210).

1.4 Behavioral Reasoning Theory

In wat volgt zal er gekeken worden naar waarom ouders hun kinderen al dan niet televisie laten kijken. Vooreerst worden de twee basismodellen, meer bepaald de theory of reasoned action en de theory of planned behavior uitgelegd. Deze twee modellen zijn reeds in verscheidene studies efficiënt gebleken en zijn reeds in verschillende domeinen succesvol toegepast. Het mag dus gezegd worden dat de theory of reasoned action en de theory of planned behavior efficiënt zijn in het voorspellen van verschillende gedragingen. Vervolgens komt de behavioral reasoning theory aan bod en wordt de meerwaarde van deze theorie besproken. Tot dusver zijn intenties namelijk niet concreet bestudeerd vanuit het perspectief van de theory of reasoned action of andere aanverwante perspectieven. Voorgaande studies hanteren bijgevolg geen duidelijk theoretisch kader om de intenties van ouders om hun kind al dan niet televisie te laten kijken, te verklaren. Zowat de enige uitzondering daarop is het onderzoek van Bleakley en collega's (2013).

Net zoals vele gedragsintentiemodellen, steunt de behavioral reasoning theory op de theory of reasoned action (Fishbein & Ajzen, 1975) en de theory of planned behaviour (Ajzen, 1991). De theory of reasoned action bestaat uit enkele elementen die gedrag voorspellen. Ten eerste zijn er overtuigingen. Deze gaan meer specifiek over de

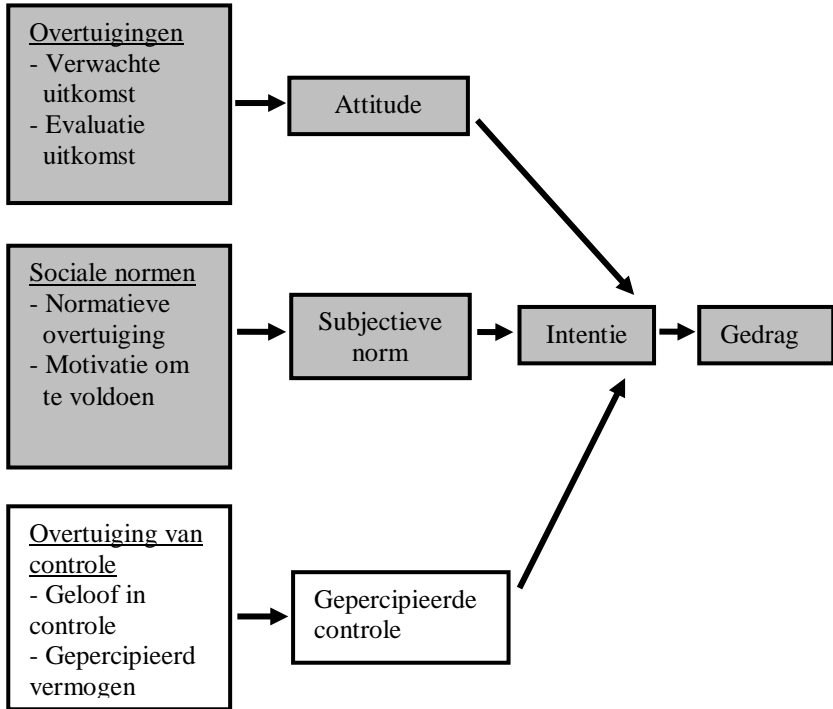
verwachte uitkomst van een gedrag en de evaluatie van die uitkomst. Een voorbeeld van zulke overtuiging is het idee dat televisiekijken schadelijk is voor de ontwikkeling van kinderen. Een ander voorbeeld uit een andere context is het idee dat Vlaamse educatieve programma's nooit zo goed zullen zijn als Amerikaanse educatieve programma's. Het zijn deze overtuigingen die de attitude van een persoon beïnvloeden. Die attitude heeft op haar beurt dan weer invloed op de intenties en bijgevolg op het gedrag. Ten tweede zijn er de sociale normen, bestaande uit het idee van wat men zou moeten doen, de norm dus en daarnaast de motivatie om daaraan tegemoet te komen. Deze normen beïnvloeden de subjectieve norm van een persoon. Dit kan gedefinieerd worden als de perceptie dat de meeste mensen in je omgeving die je belangrijk vindt het gedrag goed- of afkeuren en komt dus sterk overeen met het concept sociale druk. De attitude en de subjectieve norm van een persoon beïnvloeden op hun beurt de intenties, wat uiteindelijk leidt tot het gedrag (Westaby, 2005, p. 97). Grafisch voorgesteld ziet de theorie er als volgt uit (aangepast uit Fishbein & Ajzen, 1975):

Figuur 1: Grafische voorstelling theory of reasoned action

Bron: Fishbein & Ajzen, 1975

In 1991 kwam Ajzen, een van de twee grondleggers van de theory of reasoned action met een verbetering van het model, namelijk de theory of planned behavior. Hij behield alle bovenstaande elementen, maar voegde een determinant toe aan het model, meer bepaald de gepercipieerde controle over de situatie. Die komt voort uit de mate waarin een individu gelooft dat men de inspanning die nodig zal zijn om het gedrag te stellen kan leveren. Dit hangt enerzijds af van hoe hard een persoon erop vertrouwt dat hij of zij het gedrag kan stellen en anderzijds van de vraag of de persoon in kwestie de noodzakelijke middelen heeft om het gedrag te kunnen stellen (Ajzen, 1991, p. 184). Hoe meer middelen en kansen een individu denkt te hebben, hoe groter de gepercipieerde controle over het gedrag (Ajzen, 1991, p. 196). Het concept van gepercipieerde controle komt sterk overeen met *self-efficacy*, gedefinieerd door Bandura (Bandura, 1977, p. 122; Ajzen, 1991, pp. 184 – 185). Grafisch voorgesteld ziet de theorie er als volgt uit (aangepast uit Fishbein & Ajzen, 1975). De grijze kaders staan voor de concepten die reeds bestonden in de theory of reasoned action, de witte kaders zijn de concepten die toegevoegd werden in de theory of planned behavior.

Figuur 2: Grafische voorstelling theory of planned behavior

Bron: Fishbein & Ajzen, 1975

In de theory of reasoned action en de theory of planned behavior is er volgens Westaby echter een belangrijke factor die ontbreekt, namelijk de invloed van redenen op gedrag (2005, p. 97). De behavioral reasoning theory laat deze redenen echter wel aan bod komen. De theorie stelt dat redenen vooraf gaan aan de attitude, subjectieve norm en gepercipieerde controle (deze drie concepten worden hier globale motieven genoemd) en op die manier een belangrijke invloed hebben op de intenties en het gedrag (Westaby, 2005, p. 98). De theorie neemt aan dat deze beïnvloeding door redenen gebeurt omdat het individuen helpt om hun acties te rechtvaardigen en verdedigen (Westaby, 2005, p. 98). Het onderscheidt tussen globale motieven en redenen heeft toch enige verduidelijking nodig. Met globale motieven worden brede factoren

bedoeld die gedragsintentie beïnvloeden over verschillende domeinen heen (Ajzen, 1991, p. 191; Westaby, 2005, p. 98). Een voorbeeld van deze globale motieven is het idee dat bijvoorbeeld het aannemen van jonge werknemers voordelig is voor de organisatie, dat mensen die invloedrijk zijn in de organisatie positief staan tegenover het aannemen van jonge werknemers en dat het makkelijk is om jonge werknemers aan te nemen (Westaby, 2010, p. 485). Redenen zijn daarentegen meer contextspecifiek voor het onderzochte gedrag (Westaby, 2005, p. 98). Voorbeelden hiervan zijn het aannemen van jonge werknemers omdat ze beschikbaar zijn om te werken, om hen te leren hoe een bedrijf werkt, omdat ze enthousiast zijn, om kinderen van medewerkers aan werk te helpen, omdat het economisch voordelig is voor het bedrijf (Westaby, 2010, p. 485). Er kunnen ook redenen tegen het contextspecifieke gedrag zijn: we nemen geen jonge werknemers aan omdat er te veel juridische regelingen zijn, omdat hun gedrag onvoorspelbaar is, omdat ze veel training nodig hebben, omdat het te veel papierwerk met zich meebrengt (Westaby, 2010, p. 486).

Het model dat door de behavioral reasoning theory wordt voorgesteld bestaat uit vier grote delen. De eerste veronderstelling in het model is dat redenen intenties beïnvloeden (Westaby, 2005, p. 101). Redenen worden hier gedefinieerd als factoren die mensen gebruiken om hun geanticipeerde gedrag te verklaren. Er kunnen hierbij twee grote subdimensies onderscheiden worden: enerzijds redenen *vóór* het stellen van een gedrag, anderzijds redenen *tegen* het stellen van een gedrag (Westaby, 2005, p. 100). Het onderscheid tussen redenen voor het gedrag en redenen tegen het gedrag kan een belangrijk inzicht geven in intenties. Fishbein en Ajzen, de oprichters van de twee bovenstaande theorieën, definieerden intentie als ‘de situering van een persoon op een waarschijnlijkheidsdimensie met betrekking op de relatie tussen zichzelf en een bepaalde actie’ (Fishbein & Ajzen, 1975 p. 288). Wanneer ouders snel een beslissing moeten maken of ze hun kind televisie laten kijken, is het makkelijker dat ze hun intentie kunnen baseren op de meest relevante reden in die situatie (zoals bijvoorbeeld het feit dat ze dan zelf meer tijd hebben voor hun taken) dan wanneer ze eerst alle globale

motieven moeten gaan overlopen in hun gedachten (Westaby, 2010, p. 483). Hieruit wordt de eerste hypothese afgeleid:

H₁: Redenen (*vóór* televisiekijken bij kinderen en *tegen* televisiekijken bij kinderen) voorspellen intentie.

De tweede stap in het model is de veronderstelling dat redenen ook een invloed uitoefenen op globale motieven (Westaby, 2005, p. 101). Deze globale motieven bestaan uit drie factoren. Ten eerste is er de attitude (Westaby, 2005, p. 99), wat door Ajzen wordt gedefinieerd als een positieve of negatieve evaluatie van het stellen van het gedrag (1991, p. 199). Ten tweede is er de gepercipieerde sociale druk van invloedrijke anderen om deel te nemen aan het gedrag, in het model subjectieve norm genoemd (Ajzen, 1991, p. 199). Ten slotte is er nog de gepercipieerde controle, waarmee verwezen wordt naar de mate waarin een persoon denkt controle te hebben over de uitvoering van het gedrag en het gedrag makkelijk of moeilijk vindt om stellen (Ajzen, 1991, p. 199). Hier kan de *spreading-activation theory* van Collins & Loftus (1975) gebruikt worden om dit verband te verklaren. Deze theorie stelt dat een persoon die goede redenen heeft om een gedrag te stellen, meer waarschijnlijk is om andere gedragsgerelateerde cognities te activeren, zoals een globale positieve attitude tegenover het gedrag (Westaby, 2005, p. 101) Wanneer ouders dus een of meerdere goede redenen hebben om kinderen al dan niet te laten televisiekijken, bijvoorbeeld het feit dat het mogelijk zal leiden tot conflict wanneer kinderen geen televisie mogen kijken of dat het de ouders tijd geeft om taken klaar te krijgen, zal dit mogelijk een invloed hebben op hun globale motieven. Ze zullen een betere attitude hebben tegenover televisiekijken, sneller denken dat andere mensen denken dat ze hun kinderen televisie moeten laten kijken en een sterk gevoel van controle ervaren in verband met het te stellen gedrag. De tweede hypothese is vervolgens:

H₂: Redenen (*voor* televisiekijken en *tegen* televisiekijken bij kinderen) voorspellen globale motieven (attitude tegenover televisiekijken bij kinderen, subjectieve norm en gepercipieerde controle).

Verder wordt in het model gesteld dat de globale motieven, die voortkomen uit de redenen op hun beurt ook weer intenties voorspellen. Hoe meer ouders een positieve attitude hebben over televisiekijken bij hun kinderen, sociale druk ervaren door te denken dat mensen wiens mening ze belangrijk vinden het goed vinden om kinderen televisie te laten kijken en denken dat het makkelijk is om dit gedrag te stellen, hoe groter de waarschijnlijkheid dat ze hun jonge kinderen effectief willen laten televisiekijken. Wanneer ze echter een negatieve attitude hebben over televisiekijken, sociale druk ervaren om hun kinderen weg te houden van het scherm en denken dat dit gedrag makkelijk te stellen is, zullen ze hun kinderen vaker willen verbieden om televisie te kijken. Uit deze gegevens volgt de derde hypothese:

H₃: Globale motieven (attitude tegenover televisiekijken bij kinderen, subjectieve norm en gepercipieerde controle) voorspellen intentie.

Naast een rechtstreekse invloed van redenen op intenties (zie H₁), veronderstellen de gegevens dus ook een onrechtstreekse invloed van redenen op intenties aangezien globale motieven het verband tussen redenen en intenties mediëren. Hieruit volgt de vierde hypothese:

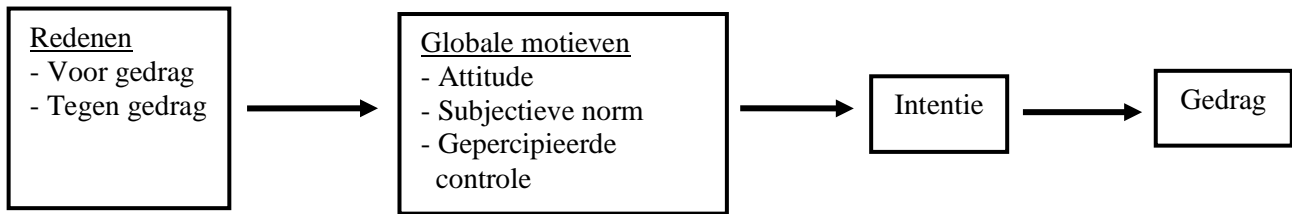
H₄: Het effect van redenen op intentie verloopt via de globale motieven.

De vijfde en laatste veronderstelling van de theorie is dat intenties positief gerelateerd zijn aan gedrag. Dit is een veronderstelling die reeds in eerdere theorieën zoals de theory of reasoned action en de theory of planned behavior bevestigd werd (Westaby, 2005, p. 99). Empirisch onderzoek heeft reeds aangetoond dat gedragsintenties behoren tot de beste voorspellers van het menselijk gedrag (Ajzen,

2001). Als ouders dus de intentie hebben om hun kind te laten televisiekijken, zullen ze volgens deze veronderstelling kinderen ook sneller effectief televisie laten kijken. Als ouders daarentegen de intentie hebben om hun kind geen televisie te laten kijken, zullen kinderen minder snel effectief televisie laten kijken. Hieruit volgt de vijfde hypothese:

H₅: Intentie om kinderen te laten televisiekijken voorspelt televisiekijken bij kinderen.

Grafisch voorgesteld ziet de behavioral reasoning theory er als volgt uit (aangepast uit Westaby, 2005, p. 99):

Figuur 3: Grafische voorstelling behavioral reasoning theory

Bron: Westaby, 2005, p. 99.

2 Methode

2.1 Steekproef

De respondenten in het onderzoek waren allemaal ouders van kinderen die een leeftijd hebben tussen nul en zes jaar oud. Er werd gewerkt met een operationele steekproef van 287 ouders met een leeftijd van 22 tot 49 jaar en een gemiddelde van 34,06 (SD = 4,535). Onder hen was er 88,9 procent van het vrouwelijke en dus 11,1 procent van het mannelijke geslacht. Van de respondenten had 94,4 procent de Belgische nationaliteit. Het merendeel van de ouders waren getrouwd en samenwonend (60,3 procent), gevolgd door ouders die wel samenwonen maar niet getrouwd zijn (34,5 procent). Ten slotte was 5,2 procent van de respondenten alleenstaand. De kinderen van deze ouders hadden een gemiddelde leeftijd van 46,07 maanden (SD = 19,175), waarbij het jongste kind 3 maanden was en het oudste 86 maanden. Onder hen waren er 46 procent meisjes en 54 procent jongens. Het merendeel (97,6 procent) had de Belgische nationaliteit.

Om deze onderzoeksgegevens te verkrijgen werd er gewerkt met een survey die de ouders zelf moesten invullen. Deze surveys werden uitgedeeld in kleuterscholen en kinderdagverblijven in Vlaanderen. Vooraf werd er telefonisch contact opgenomen met de directie van de kleuterschool of crèche. Op deze manier werd er toestemming verkregen om de surveys te verdelen en werd de deelname aan het onderzoek dus bevestigd. Bij de vragenlijsten voor de ouders zat een informatieve brief met uitleg over het onderzoek en een toestemmingsformulier dat door de respondent ingevuld diende te worden. Om de ouders aan te zetten tot deelname, werden er onder de deelnemers gezelschapsspelen verloot. Er werd de respondenten tevens verzekerd dat het onderzoek anoniem zou verlopen.

2.2 Meetinstrumenten

2.2.1 Redenen

2.2.1.1 Redenen vóór televisiekijken

De redenen van ouders om hun kind televisie te laten kijken werden gemeten door 26 items in de vragenlijst. Dit waren stellingen die telkens begonnen met 'Ik laat mijn kind televisiekijken...' en gevolgd werden door een mogelijk motief van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken. De respondenten moesten aankruisen of ze het helemaal oneens (= 1) tot helemaal eens (= 5) waren met de stelling. Vervolgens werd er een factoranalyse uitgevoerd op de items uit de vragenlijst. De Kaiser-Meyer-Olkin test had een waarde van 0,803 waaruit er dus mocht afgeleid worden dat een factoranalyse gerechtvaardigd was. Uit deze analyse bleek dat er vier grote categorieën van redenen gemaakt konden worden (zie Tabel 1).

De eerste categorie bestond uit redenen om het kind bezig te houden, zoals onder andere 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het de tijd doodt wanneer hij/zij zich verveelt', 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij zich dan minder eenzaam voelt', 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het hem/haar bezig houdt' en 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken wanneer er niemand is om hem/haar gezelschap te houden'. Deze subschaal had een Cronbach's Alpha van 0,823. De tweede categorie bevatte zes redenen die duiden op televisiegebruik voor het plezier van het kind, waaronder 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij dat leuk vindt', 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij daar plezier aan beleeft' en 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij het aangenaam vindt'. Er werd een Cronbach's Alpha van 0,708 gevonden. De derde categorie ging over redenen met betrekking tot de educatie van het kind. Hier werden drie items gevonden in de vragenlijst die met elkaar correleerden, namelijk 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij dan nieuwe dingen kan leren', 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het leerrijk is' en 'Ik laat

mijn kind naar televisie kijken zodat hij/zij iets kan bijleren'. De Cronbach's Alpha van de subschaal was 0,892. De vierde en laatste categorie van redenen bestond uit drie redenen die gaan over televisiekijken als beloning voor het kind: 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken als hij/zij braaf is geweest', 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken als beloning voor zijn/haar goed gedrag' en 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken als hij/zij flink is geweest. Deze subschaal had een Cronbach's Alpha van 0,928. Er waren twee items in de vragenlijst die niet genoeg correleerden met andere items om in een van de vier categorieën opgenomen te worden, namelijk 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het een gewoonte is' en 'Ik laat mijn kind naar televisie kijken zodat ik klusjes kan doen in huis'.

2.2.1.2 Redenen tegen televisiekijken

De redenen van ouders om hun kinderen *geen* televisie te laten kijken, werden gemeten door 15 items in de vragenlijst, gebaseerd op het onderzoek van Krmar en collega's (2007). Het waren telkens stellingen die begonnen met 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat...', gevolgd door een mogelijk motief van ouders om hun kind geen televisie te laten kijken. De ouders moesten aankruisen of ze het helemaal oneens (= 1) tot helemaal eens (=5) waren met de stelling. Daarna werd er een factoranalyse uitgevoerd op de items uit de vragenlijst en deze leverde een waarde op van 0,864 op de Kaiser-Meyer-Olkin test en toonde aan dat er drie componenten bestonden omtrent redenen van ouders *tegen* televisiekijken (zie Tabel 2).

Een eerste component kan samengevat worden onder de noemer 'cognitieve ontwikkeling'. Onder deze subschaal behoren de volgende vier items: 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken het minder goed (zullen) doen op school', 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken een slechtere woordenschat hebben', 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken een minder goede verbeelding hebben' en 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken minder goed dingen kunnen onthouden'.

Uit de betrouwbaarheidsanalyse bleek dat de betrouwbaarheid beter zou zijn indien het vierde item uit de schaal weg zou gehaald worden. Nadat dit gebeurd was, had de subschaal een Cronbach's Alpha van 0,798.

De tweede component die door middel van de factoranalyse gevonden werd kan beschreven worden als 'sociaal wenselijk gedrag'. Deze component bestond oorspronkelijk uit vier items: 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken minder goed kunnen opletten', 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen door televisie te kijken vaak opgewonden en druk doen', 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen veel slechte dingen leren door televisie te kijken' en 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken met lelijke woorden praten'. Maar ook hier bleek uit de betrouwbaarheidsanalyse dat het eerste item de betrouwbaarheid deed dalen. Daarom werd dit item uit de subschaal gehaald en had de uiteindelijke subschaal een Cronbach's Alpha van 0,773.

De derde component bevatte zeven items, met onder andere: 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken zich sneller vervelen', 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken minder sociaal zijn' en 'Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken moeilijker in slaap vallen'. De betrouwbaarheidsanalyse gaf een Cronbach's Alpha van 0,889 aan en de variabele kon worden samengevat als 'fysieke conditie'.

2.2.2 Globale motieven

De globale motieven bestaan uit drie afzonderlijke variabelen: 'Attitude tegenover televisiekijken', 'Subjectieve norm over televisiekijken' en 'Gepercipieerde controle over televisiekijken'.

2.2.2.1 Attitude

De attitude van de ouders werd gemeten door drie items uit de vragenlijst waarbij de ouders op een vijfpuntenschaal moesten aangeven of het heel slecht (= 1) tot heel goed (= 5) is om een kind televisie te laten kijken, of het heel onverstandig (= 1) tot heel verstandig (= 5) was om een kind televisie te laten kijken en of het heel nadelig (=1) tot heel gunstig (= 5) was om een kind televisie te laten kijken. Voor het aanmaken van de variabele ‘Attitude tegenover televisiekijken’ werd er een factoranalyse uitgevoerd (zie Tabel 2). De Kaiser-Meyer-Olkin test had een waarde van 0,691 en toonde dus aan dat een factoranalyse uitvoeren een goed idee was. Uit de analyse werd duidelijk dat de drie items samengebracht mochten worden in de variabele ‘Attitude tegenover televisiekijken’, waarbij de Cronbach’s Alpha 0,779 bedroeg.

2.2.2.2 Subjectieve norm

De tweede variabele in het kader van de globale motieven was ‘Subjectieve norm over televisiekijken’. Deze werd gemeten door elf items uit de vragenlijst die peilden naar de perceptie van ouders over algemene normen rond televisiekijken. De ouders moesten voor elke stelling aanduiden in welke mate ze het eens waren met de stelling en konden daarbij kiezen tussen antwoordmogelijkheden gaande van helemaal oneens (=1) tot helemaal eens (= 5). Er werd een factoranalyse uitgevoerd waarvan de Kaiser-Meyer-Olkin test een waarde had van 0,873. Er kwamen twee componenten uit de analyse die ‘Gepercipieerde descriptieve norm’ en ‘Gepercipieerde injunctieve norm’ genoemd zullen worden (zie Tabel 4).

Door middel van factoranalyse bleek dat er vier items sterk genoeg correleerden om samengebracht te worden in de variabele ‘Gepercipieerde descriptieve norm’, die voor elke participant de gemiddelde score op de vier items berekende. Deze items waren: ‘De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind televisie laten kijken’, ‘De meeste mensen zoals ik met jonge

kinderen zouden hun kind minstens twee uur per dag tv laten kijken’, ‘De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind GEEN televisie laten kijken’ en ‘De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind elke dag televisie laten kijken’. Het derde item werd gespiegeld omdat de scores negatief waren tegenover de scores van de andere items. De Cronbach’s Alpha van de subschaal was 0,628.

De overige zeven items uit de vragenlijst correleerden dan weer sterk genoeg met elkaar om ondergebracht te kunnen worden in de variabele ‘Gepercipieerde injunctieve norm’. Deze items zijn onder meer: ‘De meeste mensen die belangrijk zijn voor mij, zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken’, ‘Mijn partner zou het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken’, ‘Mijn vrienden en kennissen zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken’ en ‘Mijn familieleden zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken’. De subschaal had een Cronbach’s Alpha van 0,936.

2.2.2.3 Gepercipieerde controle

De derde en laatste variabele binnen het kader van de globale motieven was ‘Gepercipieerde controle over televisiekijken’. Deze werd gemeten door vier items uit de vragenlijst, namelijk ‘Ik heb controle over hoeveel tv mijn kind kijkt’, ‘Het is makkelijk om de tv aan te zetten en mijn kind tv te laten kijken’, ‘Het is moeilijk om mijn kind geen tv te laten kijken’ en ‘Ik heb het niet in de hand dat mijn kind tv kijkt’. Ouders moesten aankruisen in hoeverre ze het eens waren met de uitspraak, waarbij helemaal oneens (=1) en helemaal eens (= 5) de uitersten van de antwoordschaal waren. Er werd een factoranalyse uitgevoerd (zie Tabel 5), waarna de eerste variabele gespiegeld werd, aangezien de drie andere variabelen meer gaan over het feit dat controle hebben niet makkelijk is en deze vraag eigenlijk het omgekeerde zegt. De Kaiser-Meyer-Olkin test had een waarde van 0,572 en er waren drie items die correleerden met elkaar, namelijk item een, drie en vier uit de vragenlijst. Item twee (‘Het is makkelijk om de tv aan te zetten en mijn kind tv te laten kijken’)

correleerde niet sterk genoeg en werd daarom uit de analyse verwijderd. De betrouwbaarheidsanalyse van de subschaal toonde verder nog aan dat het derde item ('Het is moeilijk om mijn kind geen tv te laten kijken') de Cronbach's Alpha erg naar beneden trok. Daarom werd dit item uit de subschaal gehaald en werden de twee overige items samengebracht tot de variabele 'Gepercipieerde controle over televisiekijken'. De Cronbach's Alpha van de subschaal was 0,741.

2.2.3 Intentie

De intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken werd in de vragenlijst gemeten door vier items: 'Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week televisie zult laten kijken?', 'Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week minstens twee uur per dag televisie zult laten kijken?', 'Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week geen televisie zult laten kijken?' en "Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week elke dag televisie zult laten kijken?". De ouders konden dan aanduiden of de kans dat de situatie die in de stelling geformuleerd zich zou voordoen, heel klein (= 1) tot heel groot (= 5) is. Op deze vier items werd vervolgens een factoranalyse uitgevoerd (zie Tabel 6) waarvan de Kaiser-Meyer-Olkin test een waarde had van 0,751, wat betekende dat er een factoranalyse kon uitgevoerd worden. Daaruit bleek dat alle vier de items laadden op eenzelfde component, namelijk 'Intentie om kinderen televisie te laten kijken'. Maar eerst moest het derde item gespiegeld worden, aangezien het peilt naar de omgekeerde intentie dan de andere items. De Cronbach's Alpha van de schaal was 0,783.

2.2.4 Televisiekijken

De ouders moesten op een tijdsbalk die verdeeld was in de 24 uren van een dag, aankruisen wanneer de kinderen televisiekijken. Elk uur was een variabele, en bestond uit vier kadertjes, waarbij elk kadertje een kwartier representeerde. Er waren drie tijdsbalken aanwezig in

de vragenlijst: een die peilde naar de hoeveelheid televisiekijken op een gewone weekdag, een die peilde naar de hoeveelheid televisiekijken op een gewone woensdag en een die peilde naar de hoeveelheid televisiekijken op een gewone weekenddag. Per tijdsbalk werden dan het aantal kruisjes opgeteld en dit cijfer werd gedeeld door vier, aangezien elk uur bestond uit vier kwartieren en men dus op deze manier het gemiddeld aantal uren bekomt dat de respondent televisiekijkt op een weekdag, woensdag of weekenddag (afhankelijk van welke tijdsbalk je bekijkt). Deze gemiddelden werden dan verwerkt tot afzonderlijke variabelen, namelijk 'TV op weekdag', 'TV op woensdag' en 'TV op weekenddag'. De variabele 'Televisiekijken per week' werd uiteindelijk bekomen door de variabele 'TV op weekdag' met vier te vermenigvuldigen, de variabele 'TV op woensdag' erbij te tellen en 'TV op weekenddag' te vermenigvuldigen met twee en ook deze bij de vorige twee variabelen te tellen.

De ouders moesten ook hun eigen televisiekijkgedrag aanduiden op tijdsbalken en dit op exact dezelfde manier als bij de vragen over het kijkgedrag van hun kinderen. Ook hier werden er samenvattende variabelen aangemaakt in verband met het televisiekijkgedrag van de ouders. De variabele 'Televisiekijken per week' werd weer gemaakt op basis van drie eerder aangemaakte variabelen 'TV op weekdag', 'TV op woensdag' en 'TV op weekenddag'.

2.3 Analysemethoden

Om de hypothesen te testen werd er nagegaan of er een correlatie bestond tussen de afhankelijke en de onafhankelijke variabelen. Vervolgens werd er voor het testen van elke afzonderlijke hypothese gebruik gemaakt van hiërarchische regressie-analyses. Bij deze analyses werden er enkele controlevariabelen toegevoegd aan de testen, namelijk de leeftijd van het kind en van de ouder, het geslacht van het kind en van de ouder, de burgerlijke staat van de respondent en de werksituatie van de respondent en die van zijn of haar partner. Deze testen werden allemaal uitgevoerd in SPSS. Er werd ook

gecontroleerd voor multicollineariteit. Er was in de data mogelijk sprake van een mediatie-effect. Redenen van ouders *voor* en *tegen* televisiekijken beïnvloeden namelijk de globale motieven en deze beïnvloeden op hun beurt de intentie. Maar daarnaast is er ook een rechtstreeks verband in het vooropgesteld model (gebaseerd op Westaby) tussen redenen *voor* en *tegen* televisiekijken en intentie. Om na te gaan of er nu een mediatie-effect aanwezig was, werd de methode van Baron & Kenny (1986) gebruikt. Dit houdt in dat er eerst gekeken werd of redenen significant van invloed waren op intentie. Vervolgens werd er nagegaan of de redenen de globale motieven voorspelden. De derde stap bestond eruit te onderzoeken of globale motieven intenties voorspelden en de vierde en laatste stap hield in dat er nagegaan werd of redenen en globale motieven ook samen intentie voorspellen.

3 Resultaten

Het gemiddeld aantal uren dat een kind per week televisiekeek, was 7,729 uur ($SD = 7,672$) en de mediaan was 7,000 uur. Bij de ouders lag het gemiddelde op 13,779 uur ($SD = 7,995$) en bedroeg de mediaan 12,500 uur. De variabele die het heeft over de redenen van ouders *voor* televisiekijken om het kind bezig te houden, had een gemiddelde waarde van 2,705 ($SD = 0,616$) en een mediaan van 2,750. Dat betekent dat ouders het eerder oneens zijn met de stellingen die zeggen dat ze hun kind televisie laten kijken om hen bezig te houden. De redenen *voor* televisiekijken omwille van het plezier van het kind had een gemiddelde van 3,780 ($SD = 0,477$). De mediaan van de subschaal bedroeg 3,8333. Deze cijfers duiden erop dat ouders het eerder eens zijn met de stellingen die zeggen dat ze hun kind televisie laten kijken omdat het kind er plezier aan beleeft. De variabele met redenen *voor* televisiekijken bij ouders met betrekking tot de educatie van het kind had een gemiddelde van 3,708 ($SD = 0,699$) en een mediaan van 4,000. Ook hier waren ouders het dus eens met de stellingen die zeggen dat ze hun kinderen televisie laten kijken omdat het positief is voor de educatie van het kind. De variabele die het heeft over de redenen van ouders *voor* televisiekijken als beloning voor het kind, had een gemiddelde van 2,854 ($SD = 1,017$) en een mediaan van 3,000. Ouders waren het dus eerder niet eens met de stellingen die zeggen dat televisiekijken gebruikt wordt als een beloning. De variabele met redenen van ouders *tegen* televisiekijken omwille van een slechte invloed op cognitieve ontwikkeling had een gemiddelde van 2,296 ($SD = 0,694$) en een mediaan van 2,000. Ouders waren het dus eerder oneens met de stellingen die zeggen dat ze hun kinderen geen televisie laten kijken omwille van mogelijke negatieve effecten op de cognitieve ontwikkeling. De variabele met redenen van ouders *tegen* televisiekijken omwille van slechte gevolgen voor het sociaal wenselijk gedrag van hun kind had een gemiddelde van 2,573 ($SD = 0,738$) en een mediaan van 2,333. De ouders waren wederom eerder niet akkoord met de stellingen die zeggen dat ze hun kinderen geen televisie laten kijken omwille van zorgen over het sociaal wenselijk gedrag van het kind. De laatste variabele wat de redenen betreft, is

die met de redenen van ouders *tegen* televisiekijken omwille van een negatieve invloed op de fysieke conditie. Hier werd een gemiddelde van 3,008 (SD = 0,779) en een mediaan van 3,000 gevonden. Daaruit kan dus afgeleid worden dat ouders het eerder noch eens, noch oneens zijn over de stellingen die zeggen dat ze hun kinderen geen televisie laten kijken omwille van fysieke conditie van het kind.

Vervolgens werd er gekeken naar de gemiddelden van de globale motieven. De attitude had een gemiddelde van 3,234 (SD = 0,465) en een mediaan van 3,000, wat betekent dat de attitude eerder gunstig was dan ongunstig. Het gemiddelde van de subjectieve norm bedroeg 3,530 (SD = 0,592) en de mediaan 3,500, op een schaal waarbij 1 = helemaal oneens, 2 = oneens, 3 = niet eens, niet oneens, 4 = eens en 5 = helemaal eens. Dat betekent dus dat men het eerder eens is met de uitspraken die stellen dat de maatschappij het goed vindt om kinderen televisie te laten kijken. De gepercipieerde injunctieve norm had een gemiddelde van 3,830 (SD = 0,625) en een mediaan van 4,000 op een vijfpuntenschaal waarbij 1 = helemaal oneens en 5 = helemaal eens. Hieruit kan men dus concluderen dat de respondenten er meer van uitgaan dat betekenisvolle anderen het goed vinden om kinderen televisie te laten kijken. Het gemiddelde van de gepercipieerde controle bedroeg 1,477 (SD = 0,663) en de mediaan 1,000 en dit op een antwoordschaal waarbij 1 = helemaal oneens, 2 = oneens, 3 = niet oneens, niet eens, 4 = eens, 5 = helemaal eens. Dit betekent dat ouders het idee hebben dat ze toch wel enige controle hebben over het televisiekijkgedrag van hun kinderen. Ten slotte had de intentie een gemiddelde van 3,667 (SD = 0,927) en een mediaan van 4,000, op een schaal waarbij 1 = heel klein, 2 = redelijk klein, 3 = niet klein, niet groot, 4 = redelijk groot, 5 = heel groot. Hieruit kan dus worden afgeleid dat ouders een redelijk grote intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken.

3.1 H₁: Redenen → Intenties

Ten eerste werd onderzocht of redenen *voor* en *tegen* televisiekijken positief intentie zouden voorspellen. Het onderzoek bevestigde dat er

een correlatie bestond tussen alle redenen *voor* en *tegen* televisiekijken en de intentie van de ouders om hun kinderen effectief televisie te laten kijken. Ook de richting van het verband verloopt zoals voorspeld (zie Tabel 7). Vervolgens werd er een hiërarchische regressie-analyse uitgevoerd om na te gaan of de onafhankelijke variabelen goede voorspellers zijn van de afhankelijke variabele intentie (zie Tabel 8). Er werd ook getest voor multicollineariteit. Dit bleek in orde te zijn, aangezien de hoogste VIF-waarde 1,689 bedroeg en dus kleiner was dan de kritische grens van 10 (Meyers, 1990). Ook de tolerantiewaarden waren allemaal groter dan de kritische grens van twee (Meyers, 1990) (zie Tabel 9). Het regressiemodel verklaarde in totaal significant 19 procent van de variabiliteit ($R^2 = 0,190$, $\Delta R^2 = 0,111$). De beste voorspellers van intentie binnen het model waren de redenen die ouders hebben *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling van hun kind ($\beta = -0,157$, $t = -2,013$, $p < 0,05$). De andere redenen *voor* en *tegen* televisiekijken van ouders die in de hypothese voortkwamen, bleken geen van allen significant te zijn. Er werden ook controlevariabelen toegevoegd aan het model. Daarvan droeg de leeftijd van het kind ($\beta = 0,187$, $t = 2,658$, $p < 0,01$) significant bij aan de variabiliteit van intentie. Hieruit kan afgeleid worden dat naarmate het kind ouder is, er meer intentie is bij de ouders om het kind televisie te laten kijken.

3.2 H₂: Redenen → Globale Motieven

Volgens de literatuur van onder andere Westaby (2005) voorspellen redenen *voor* en *tegen* televisiekijken de globale motieven van ouders. Uit het correlatie-onderzoek bleek dat de meeste variabelen significant correleerden met elkaar. Vervolgens werd er een hiërarchische regressie-analyse uitgevoerd. Deze had als doel na te gaan hoeveel invloed redenen precies hebben op de globale motieven. Aangezien deze globale motieven uit vier afzonderlijke variabelen bestaan, werd er voor elke afhankelijke variabele een afzonderlijke regressie-analyse uitgevoerd worden.

3.2.1 Redenen → Attitude

Er werd eerst nagegaan of er sprake is van een correlatie tussen de afhankelijke en de onafhankelijke variabele. Dit bleek zo te zijn (zie Tabel 10). Vervolgens werden alle redenen *voor* en *tegen* televisiekijken in de regressie-analyse ingevoerd, samen met de volgende controlevariabelen: leeftijd ouder, leeftijd kind, geslacht ouder, burgerlijke staat, werksituatie respondent en werksituatie van partner respondent. De totale variantie die door het model verklaard werd bedroeg 18,1 procent van de variabiliteit en was significant ($R^2 = 0,181$, $\Delta R^2 = 0,193$) (zie Tabel 11). Daarna werd er gecheckt voor multicollineariteit: de hoogste VIF-waarde was 1,713 en de kleinste tolerantiewaarde was 0,583. Alle waarden vielen dus binnen de kritische grenzen (zie Tabel 12). De predictor die attitude het beste voorspelde, was die omtrent de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op de educatie van het kind ($\beta = 0,314$, $t = 4,777$, $p < 0,001$). Dit wil zeggen dat hoe meer ouders redenen hebben om hun kind televisie laten kijken omdat ze het educatief verantwoord vinden, hoe beter hun attitude tegenover televisiekijken zal zijn. Daarna kwamen en de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling van het kind ($\beta = -0,158$, $t = -2,010$, $p < 0,05$). Dit betekent dat wanneer ouders hun kind geen televisie laten kijken omdat ze redenen hebben om te denken dat het een negatieve invloed heeft op hun cognitieve ontwikkeling, hoe minder gunstig hun attitude tegenover televisiekijken zal zijn. Van de controlevariabelen was er geen enkele die een significante bijdrage leverde aan de variabiliteit van de attitude.

3.2.2 Redenen → Gepercipieerde Descriptieve Norm

Eerst werd er nagegaan of er een correlatie aanwezig was tussen de variabelen. Dit bleek in orde (zie Tabel 13). Het totale model verklaarde op significante wijze 14,1 procent van de variabiliteit binnen de gepercipieerde descriptieve norm ($R^2 = 0,141$, $\Delta R^2 = 0,067$). Vervolgens werd er getest voor multicollineariteit. De hoogste VIF-waarde was 1,717 en dit is dus aanvaardbaar. Ook de

tolerantiewaarde was in orde, aangezien de laagste waarde 0,582 bedroeg (zie Tabel 14). Uit de β -coëfficiënten kwam naar voren dat enkel de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het plezier ($\beta = 0,183$, $t = 2,660$, $p < 0,01$) significante voorspellers waren. Hoe meer ouders dus redenen hebben om er van uit te gaan dat hun kinderen televisiekijken leuk vinden, hoe vaker men zal denken dat anderen het een goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken. De andere redenen waren geen van allen significante voorspellers (zie Tabel 15). Ook in deze analyse werd er gebruikt gemaakt van controlevariabelen, maar enkel de leeftijd van de ouder ($\beta = 0,161$, $t = 2,335$, $p < 0,05$) bleek een significante invloed te hebben.

3.2.3 Redenen → Gepercipieerde Injunctieve Norm

Na onderzoek naar correlatie bleek dat een regressie-analyse uitgevoerd mocht worden (zie Tabel 16). Leeftijd ouder, leeftijd kind, geslacht ouder, burgerlijke staat, werksituatie respondent en werksituatie van partner respondent werden hier weer als controlevariabelen in de regressie-analyse ingevoerd, naast de redenen *voor* en *tegen* televisiekijken die als afhankelijke variabelen werden ingevoerd. Het gehele model verklaarde in deze analyse 22,9 procent van de variabiliteit ($R^2 = 0,221$, $\Delta R^2 = 0,219$). Er werd vervolgens getest voor multicollineariteit en dit bleek in orde te zijn, met 1,726 als hoogste VIF-waarde en 0,579 als laagste tolerantiewaarde (zie Tabel 17). Er waren drie predictoren die significant bleken bij te dragen aan de variabiliteit van de gepercipieerde injunctieve norm (zie Tabel 18). De beste voorspeller was degene die ging over de redenen *voor* televisiekijken van ouders omdat hun kind er plezier aan beleeft ($\beta = 0,332$, $t = 5,091$, $p < 0,001$). Dit betekent dat ouders die redenen hebben om te geloven dat hun kinderen televisiekijken leuk vinden, sneller zullen denken dat betekenisvolle anderen het een goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken. De voorspeller met de tweede hoogste β -coëfficiënt was die omtrent de redenen van ouders *tegen* televisiekijken omdat ze ervan uitgaan dat het een negatieve invloed

heeft op de cognitieve ontwikkeling ($\beta = -0,290$, $t = -3,758$, $p < 0,001$). Hieruit kan afgeleid worden dat wanneer ouders redenen hebben om te geloven dat televisiekijken negatief is voor de cognitieve ontwikkeling van hun kind, ze meer gaan denken dat betekenisvolle anderen het slecht vinden om hun kind televisie te laten kijken. De derde en laatste significante voorspellers waren de redenen *voor* televisiekijken om het kind bezig te houden ($\beta = -0,168$, $t = -2,432$, $p < 0,05$). Dit betekent dat hoe meer ouders redenen hebben om hun kinderen televisie te laten kijken om ze bezig te houden, hoe minder men ervan uit zal gaan dat betekenisvolle anderen het een goed idee vinden. Van de controlevariabelen ten slotte werd er geen enkele variabele significant bevonden.

3.2.4 Redenen → Gepercipieerde Controle

Ook hier werd eerst nagegaan of de variabelen met elkaar correleerden. De resultaten toonden aan dat dit effectief zo was (zie Tabel 19). Voor de laatste regressie-analyse rond het effect van redenen op globale motieven, werden weer dezelfde controlevariabelen ingevoerd in het eerste blok van de analyse en de redenen voor en tegen televisiekijken in het tweede blok. Het gehele model was verantwoordelijk voor 12,5 procent van de variabiliteit binnen gepercipieerde controle ($R^2 = 0,125$, $\Delta R^2 = 0,141$). De test voor multicollineariteit toonde aan dat de hoogste VIF-waarde 1,715 was en de laagste tolerantiewaarde 0,583 en dat multicollineariteit dus in orde was (zie Tabel 20). Er waren twee predictoren significant (zie Tabel 21). De eerste waren de redenen *voor* televisiekijken om het kind bezig te houden ($\beta = 0,383$, $t = 5,228$, $p < 0,001$). Dit betekent dat wanneer ouders hun kinderen televisie laten kijken om hen bezig te houden, ze minder het gevoel hebben controle te hebben over het kijkgedrag van hun kinderen. De tweede significante predictor was de reden *tegen* televisiekijken omdat het negatief van invloed zou zijn op het sociaal wenselijk gedrag ($\beta = 0,237$, $t = 2,820$, $p < 0,01$). Hieruit kan dus afgeleid worden dat wanneer ouders redenen hebben om te geloven dat televisiekijken een negatief effect heeft op het sociaal wenselijk

gedrag, ze vaker zullen denken dat ze controle hebben over het televisiekijkgedrag van hun kinderen. Alle andere redenen waren niet significant als voorspeller van gepercipieerde controle. Er was tevens geen enkele controlevariabele significant.

3.3 H₃: Globale Motieven → Intentie

Westaby (2005) stelt dat globale motieven een effect hebben op de intentie van ouders. Een correlatietest toonde aan dat de variabelen wel degelijk met elkaar correleerden (zie Tabel 22). Om deze hypothese te onderzoeken werden de controlevariabelen in het eerste blok van de regressie-analyse ingevoerd en de globale motieven in het tweede blok. Het gehele model verklaarde significant 41,5 procent van de variabiliteit binnen intentie ($R^2 = 0,415$, $\Delta R^2 = 0,227$). De multicollineariteit werd getest en uit de resultaten bleek dat alles in orde was, aangezien de hoogste VIF-waarde 1,260 was en de laagste tolerantiewaarde 0,794 (zie Tabel 23). Alle variabelen binnen de globale motieven bleken significante voorspellers te zijn van intentie (zie Tabel 24). De beste voorspeller was de gepercipieerde descriptieve norm met een β -waarde van 0,373 ($t = 7,037$). Daarna kwam de gepercipieerde controle met een β -waarde van 0,172 ($t = 3,468$), gevolgd door de gepercipieerde injunctieve norm met een β -waarde van 0,149 ($t = 2,735$) en ten slotte de attitude met een β -waarde van 0,104 ($t = 1,998$). Dit betekent dat wanneer ouders denken dat de anderen (en meer specifiek betekenisvolle anderen) gunstig staan tegenover televisiekijken, de ouders zelf een gevoel van controle hebben over het televisiekijkgedrag van hun kinderen en de ouders zelf een gunstige attitude hebben tegenover televisiekijken, ze meer intentie zullen hebben om hun kinderen televisie te laten kijken. Wat de controlevariabelen betreft had de leeftijd van het kind ($\beta = 0,227$, $t = 4,103$, $p < 0,001$) een significante invloed op de intentie van ouders. Hieruit kan besloten worden dat wanneer kinderen ouder zijn, de ouders meer intentie zullen hebben om hun kind televisie te laten kijken.

3.4 H₄: Redenen → intentie (via globale motieven)

Uit de literatuur leek het zo te zijn dat er naast de drie verbanden hierboven beschreven, ook nog een mediatie-effect zou bestaan. Uit de voorgaande resultaten blijkt dat er een rechtstreeks verband van redenen naar intenties bestaat, maar redenen beïnvloeden ook de globale motieven, die op hun beurt weer de intenties beïnvloeden. Daarom werd er via de vier stappen methode van Baron & Kenny (1986) nagegaan of er effectief sprake is van een mediatie-effect.

De eerste stap was nagaan of redenen een significante invloed hadden op intentie. Dit gebeurde reeds in de analyse van de eerste hypothese en daaruit bleek dat alleen de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling significant waren. De volgende stap was dan om na te gaan of redenen de globale motieven voorspellen. Dit gebeurde in hypothese twee en leverde als resultaat dat alleen de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op de educatie en de redenen *tegen* met betrekking op de cognitieve ontwikkeling significant waren voor het voorspellen van de attitude; dat enkel de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het plezier significant was voor het voorspellen van de gepercipieerde descriptieve norm; dat redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het kind bezig houden, redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het plezier en de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling significant waren voor het voorspellen van de gepercipieerde injunctieve norm; en dat de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het kind bezig houden en de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op het sociaal wenselijk gedrag significant waren voor het voorspellen van de gepercipieerde controle. In de derde stap werd gekeken of de globale motieven intenties voorspelden. Dit gebeurde in de regressie-analyse bij hypothese drie en daaruit bleek dat alle variabelen binnen de globale motieven significante voorspellers waren. De vierde en laatste stap tenslotte was dan om te gaan of redenen nog steeds significante voorspellers van intentie zijn wanneer de globale motieven in de analyse worden opgenomen. Wanneer in het eerste deel van het

model de redenen ingegeven werden en in het tweede deel van het model de globale motieven, werd duidelijk dat er twee redenen significante voorspellers waren in het eerste model (redenen *voor* televisiekijken met betrekking tot plezier van het kind en redenen *tegen* televisiekijken met betrekking tot cognitieve ontwikkeling). Maar wanneer er in het volgende model ook voor globale motieven gecontroleerd wordt, verdwenen de significante effecten van de redenen uit het eerste model (zie Tabel 25). Dit resultaat duidt op de aanwezigheid van een mediatie-effect.

Om na te gaan of het mediatie-effect, waarbij de globale motieven het verband tussen redenen *voor* en *tegen* televisiekijken en de intentie om kinderen televisie te laten kijken mediëren, statistisch significant was of niet werd een Sobel test uitgevoerd. Er werden acht Sobel testen uitgevoerd, een voor alle redenen die significante voorspellers bleken te zijn van de globale motieven. In vijf gevallen was er sprake van een significant mediatie-effect. Ten eerste bleek dat de relatie tussen het feit dat ouders hun kinderen televisie laten kijken omdat ze denken dat het plezierig is voor het kind en intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken, volledig gemedieerd wordt door de gepercipieerde descriptieve norm van de ouders ($z = 2,480$, $SD = 0,050$, $p < 0,05$). Daarnaast bleek datzelfde verband ook volledig te verlopen via de gepercipieerde injunctieve norm ($z = 2,422$, $SD = 0,037$, $p < 0,05$). Hieruit kan dus geconcludeerd worden dat wanneer ouders redenen ervaren om hun kind televisie te laten kijken vanwege de gepercipieerde plezierbeleving van dat kind, ze meer het idee zullen hebben dat (betekenisvolle) anderen het goed vinden dat ze hun kind televisie laten kijken en vervolgens een hogere intentie hebben om hun kind effectief televisie te laten kijken. Ten tweede toonde een Sobel test aan dat de relatie tussen het gegeven dat ouders met redenen tegen televisiekijken omwille van zorgen over de cognitieve ontwikkeling van het kind en de intentie van ouders om hun kind televisie te laten kijken, volledig verloopt via de gepercipieerde injunctieve norm ($z = -2,220$, $SD = 0,026$, $p < 0,05$). Dit betekent dat naarmate ouders meer redenen hebben om hun kinderen geen televisie te laten kijken omdat ze angst hebben dat het een negatieve invloed zou kunnen

hebben op hun cognitieve ontwikkeling, ze meer het idee zullen hebben dat betekenisvolle anderen het geen goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken en dat de intentie van de ouders om kinderen effectief televisie te laten kijken bijgevolg kleiner gaan zijn. Ten derde werd duidelijk dat de relatie tussen het feit dat ouders hun kinderen televisie laten kijken opdat ze hen zouden kunnen bezig houden en de intentie van de ouders om hun kinderen televisie te laten kijken, volledig gemedieerd is door de gepercipieerde controle ($z = 2,901$, $SD = 0,034$, $p < 0,01$). Hieruit kunnen we afleiden dat wanneer ouders hun kinderen televisie laten kijken om hen bezig te houden, ze minder een gevoel van controle gaan ervaren en bijgevolg meer intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken. Ten vierde toonde de laatste Sobel test aan dat het verband tussen het feit dat ouders hun kinderen geen televisie laten kijken omwille van zorgen over hun sociaal wenselijk gedrag en de intentie om hun kinderen al dan niet televisie te laten kijken, volledig verloopt via de gepercipieerde controle die ouders ervaren ($z = 2,200$, $SD = 0,023$, $p < 0,05$). Dit resultaat duidt erop dat wanneer ouders hun kind geen televisie laten kijken omdat ze denken dat het negatief zal zijn voor het sociaal wenselijk gedrag van hun kinderen, ze meer controle zullen ervaren en bijgevolg minder de intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken.

De gepercipieerde injunctieve norm was geen significante mediator in het verband tussen het feit dat ouders redenen hebben om hun kinderen televisie te laten kijken omdat het hen bezig houdt en de intentie om kinderen televisie te laten kijken ($z = -1,824$, $SD = 0,019$, $p = 0,068$). De twee overige Sobel testen toonden aan dat de attitude geen significante mediator was. Zowel de relatie tussen het feit dat ouders redenen hebben om hun kind geen televisie te laten kijken omwille van zorgen over de invloed op de cognitieve ontwikkeling en de intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken ($z = -1,411$, $SD = 0,015$, $p = 0,158$), als de relatie tussen het feit dat ouders hun kind wel televisie laten kijken omdat ze geloven dat het mogelijk educatief is voor hun kind en de intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken ($z = 1,838$, $SD = 0,023$, $p = 0,066$), bleken niet gemedieerd te worden door de attitude van ouders tegenover televisiekijken.

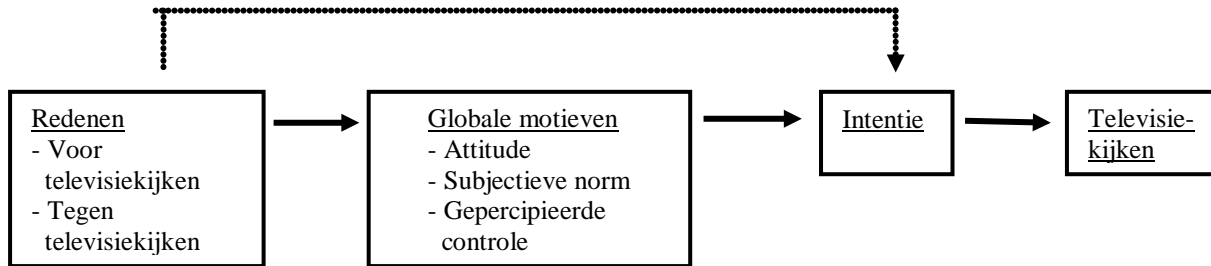
Concluderend kunnen we dus stellen dat er bepaalde redenen zijn, zowel *voor* als *tegen* televisiekijken, die een invloed hebben op de intentie van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken, en dat deze invloed volledig verloopt via de gepercipieerde (descriptieve en injunctieve) norm en de gepercipieerde controle.

3.5 H₃: Intentie → Televisiekijken

Uit eerder onderzoek blijkt dat de theorieën zoals de theory of reasoned action en de theory of planned behavior uitgaan van een invloed van intentie op gedrag (Ajzen, 1991). Dit werd in voorgaand onderzoek bevestigd (Westaby, 2005). Correlatieonderzoek bevestigde alvast dat er sprake was van een correlatie tussen beide variabelen (zie Tabel 26). De test voor multicollineariteit toonde aan dat de hoogste VIF-waarde 1,000 was en de laagste tolerantiewaarde 1,000. Omdat deze beiden binnen de kritische grenzen zitten is de multicollineariteit in orde (zie Tabel 27). Om de hypothese na te gaan, werden de controlevariabelen ingevoerd in de eerste blok van de regressie-analyse en werd de variabele intentie ingevoerd in het tweede blok van diezelfde regressie-analyse. Het hele model verklaarde 24,3 procent van de variabiliteit ($R^2 = 0,243$, $\Delta R^2 = 0,184$) en de β -coëfficiënten toonden aan dat intentie van ouders een significante voorspeller is van televisiekijken bij kinderen ($\beta = 0,477$, $t = 7,867$, $p < 0,001$) (zie Tabel 28). Naarmate ouders dus meer de intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken, zal dit ook vaker gebeuren dan wanneer die intentie minder aanwezig is bij de ouders. Binnen de controlevariabelen was de leeftijd van de ouder ($\beta = -0,147$, $t = -2,455$, $p < 0,05$) een significante predictor van televisiekijken bij kinderen. Hoe jonger Ouders zijn, hoe meer intentie ze zullen hebben om hun kinderen televisie te laten kijken.

3.6 Samenvatting resultaten

In figuur 4 staat het geobserveerde model van het onderzoek.

Figuur 4: Geobserveerde model voor de relaties tussen redenen voor en tegen televisiekijken en televisiekijken bij jonge kinderen¹

¹ Significante verbanden zijn aangeduid met een volle lijn, niet-significante verbanden zijn aangeduid met een stippellijn

3.7 Conclusie

De hypothesen die in het begin van het onderzoek werden opgesteld kunnen na het uitvoeren van de analyses beantwoord worden. De eerste hypothese stelde dat redenen *voor* en redenen *tegen* televisiekijken bij kinderen de intentie van ouders voorspellen. Deze hypothese kan op basis van de resultaten die gevonden werden in de analyses gedeeltelijk bevestigd worden. Ouders die namelijk redenen hebben om te geloven dat televisiekijken een negatieve invloed heeft op de cognitieve ontwikkeling van kinderen, zullen minder de intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken. De gevonden resultaten kunnen echter geen significante invloeden bevestigen van de andere redenen. De controlevariabelen toonden aan dat de redenen *voor* en *tegen* van ouders met oudere kinderen zwaarder doorwegen op hun intentie dan bij ouders met jongere kinderen.

Vervolgens stelde de tweede hypothese dat redenen *voor* en *tegen* televisiekijken bij kinderen de globale motieven voorspellen. Deze hypothese bestond uit vier deelhypothesen. De eerste deelhypothese stelde dat redenen een invloed hebben op de attitude van ouders. Het is inderdaad zo dat ouders die redenen hebben *voor* televisiekijken omdat ze geloven dat het positief is voor de educatie van het kind een betere attitude hebben tegenover televisiekijken en ouders die redenen hebben *tegen* televisiekijken omdat ze een negatieve invloed veronderstellen op de cognitieve ontwikkeling van het kind een minder goede attitude hebben. De tweede deelhypothese veronderstelde een invloed van redenen op de gepercipieerde descriptieve norm. Deze deelhypothese werd slechts gedeeltelijk bevestigd door de resultaten, want enkel de redenen die ouders hebben *voor* televisiekijken omdat ze denken dat het kind er plezier aan beleeft waren significante voorspellers. Een andere invloedrijke factor was de leeftijd van de ouder: hoe ouder men is, hoe meer de redenen die men heeft op de gepercipieerde descriptieve norm gaan doorwegen. De derde deelhypothese stelde vervolgens dat redenen de gepercipieerde injunctieve norm voorspellen. Ook deze werd slecht gedeeltelijk bevestigd door de resultaten. Het waren namelijk enkel de redenen van ouders *voor* televisiekijken omdat het hun kind

bezig houdt en de redenen in verband met de plezierbeleving van het kind die ervoor zorgen dat de gepercipieerde injunctieve norm respectievelijk minder gunstig en meer gunstig wordt. Daarnaast zorgt de aanwezigheid van redenen van ouders *tegen* televisiekijken omdat ze ervan uitgaan dat het een negatieve invloed heeft op de cognitieve ontwikkeling ervoor dat de gepercipieerde injunctieve norm minder gunstig wordt. De vierde en laatste deelhypothese stelde dat redenen een invloed hebben op de gepercipieerde controle. Net zoals in de vorige drie deelhypothesen werd ook hiervoor slechts gedeeltelijke steun gevonden in de resultaten. Wanneer ouders redenen hadden *voor* televisiekijken omdat het hun kind bezig houdt, zal dit een negatieve invloed hebben op de gepercipieerde controle. Wanneer ze echter redenen hadden *tegen* televisiekijken omdat ze een negatieve invloed op de cognitieve ontwikkeling veronderstellen, zal dit een gunstige invloed hebben op de gepercipieerde controle. De derde hypothese in het onderzoek veronderstelde dat de globale motieven de intentie van ouders voorspellen. Deze hypothese vond volledige steun in de resultaten. Een ander besluit dat getrokken kan worden uit de resultaten is dat de globale motieven van ouders die een jong kind hebben meer invloed zullen hebben op de intentie dan de globale motieven van ouders met oudere kinderen. De vierde hypothese stelde dat de relatie tussen de redenen en de intentie zou verlopen via een mediator, meer bepaald de globale motieven. De resultaten boden volledige steun voor deze hypothese en toonden aan dat er sprake was van een partiële mediatie: er zijn bepaalde redenen die de globale motieven sturen en deze sturen op hun beurt de intentie van ouders. De vijfde en laatste hypothese die stelde dat intentie om kinderen televisie te laten kijken het effectieve televisiekijkgedrag bij kinderen voorspelt, vond volledige steun in de resultaten. Uit die resultaten werd ook duidelijk dat de intentie van jonge ouders meer effect heeft op het effectief televisie laten kijken van hun kinderen dan bij ouders die al meer op leeftijd zijn.

Concluderend kan dus gesteld worden dat het vooropgestelde model van de behavioral reasoning theory zeker enige steun vindt in de resultaten.

4 Discussie

Met dit onderzoek bij ouders van kinderen met een leeftijd van nul tot zes jaar, werd er nagegaan of de motieven van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken, verklaard kunnen worden vanuit de behavioral reasoning theory.

Ten eerste werd er gekeken of redenen voor en tegen televisiekijken voorspellers zijn van intenties van ouders om hun kinderen televisie te laten kijken. Uit het onderzoek bleek dat de hypothese slechts deels bevestigd werd: enkel de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling hadden een significante invloed. Dit betekent dat wanneer ouders redenen hebben om aan te nemen dat televisie een negatieve invloed heeft op de cognitieve ontwikkeling van hun kinderen, ze minder vaak de intentie zullen hebben om hun kinderen effectief televisie te laten kijken. Dit lijkt een logisch verband aangezien eerdere studies reeds aantoonde dat televisiekijken het risico verhoogt op concentratieproblemen, minder goede academische resultaten in het latere leven (Hamer e.a., 2009, p. 1263; Garvis & Pendergast, 2011, pp. 22 – 24) en op een minder goede taalontwikkeling (Christakis e.a., 2009, pp. 556 – 557). Ouders zien de cognitieve ontwikkeling van hun kind dus duidelijk als een belangrijk aandachtspunt. Wanneer men dus beseft dat voorgaande zaken mogelijk het gevolg kunnen zijn van televisiekijken, zullen ouders redenen tegen televisie ontwikkelen op basis van deze informatie en bijgevolg minder de intentie hebben om hun kind televisie te laten kijken. De redenen *voor* televisiekijken die in de hypothese vermeld werden (o.a. omwille van het plezier en het bezig houden van het kind) bleken geen significante rol te spelen in de totstandkoming van de intentie om kinderen televisie te laten kijken. Een mogelijke verklaring daarvoor is dat ouders nauwelijks bezig zijn met redenen voor of tegen televisiekijken omdat ze er niet van uitgaan dat het een slechte invloed zou kunnen hebben (Dorey e.a., 2009, p. 417). Op die manier zal hun intentie dus ook niet echt afgewogen worden door deze redenen. Uit de analyse werd ook duidelijk dat de leeftijd van het kind een invloed had op de intentie

van ouders: hoe ouder de kinderen zijn, hoe minder intentie om kinderen televisie te laten kijken.

Ten tweede werd er gekeken of de redenen *voor* en *tegen* televisiekijken een invloed hadden op de globale motieven van ouders. Deze analyse werd opgesplitst in vier afzonderlijke testen omdat de globale motieven volgens het model binnen de behavioral reasoning theory bestaan uit de attitude, de gepercipieerde descriptieve norm, de gepercipieerde injunctieve norm, en de gepercipieerde controle van ouders. De resultaten toonden aan dat de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op de educatie een significante invloed hadden op de attitude. Als ouders er dus vanuit gaan dat televisiekijken educatief is voor hun kind, zullen ze een meer positieve attitude krijgen tegenover televisiekijken. Daarnaast hadden ook de redenen *tegen* televisiekijken met betrekking op de cognitieve ontwikkeling een significante invloed op de attitude van ouders. Hier is het dus zo dat wanneer ouders redenen hebben om te denken dat televisie een slechte invloed heeft op de cognitieve ontwikkeling van hun kinderen, ze een minder goede attitude zullen ontwikkelen ten aanzien van televisiekijken. Ook hier kunnen de eerdere studies van Hamer en collega's (2009) en Garvis en Pendergast (2011) aangehaald worden als mogelijke verklaring, aangezien deze studies wijzen op een mogelijke negatieve invloed van televisiekijken op allerlei cognitieve vaardigheden zoals bijvoorbeeld concentratie. Uit deze resultaten kan dus geconcludeerd worden dat de attitude van ouders voornamelijk voorspeld wordt door educatieve en cognitieve redenen. Het geslacht van de ouders en het kind, de werksituatie van de respondent en alle andere controlevariabelen bleken geen invloed te hebben op de attitude van ouders.

De gepercipieerde descriptieve norm bleek dan weer enkel voorspeld te kunnen worden op basis van de redenen *voor* televisiekijken met betrekking op het plezier. Net zoals in de vorige analyse die keek naar de invloed van redenen *voor* en *tegen* televisiekijken op attitude, is het dus zo dat de perceptie van ouders dat het kind plezier beleeft aan televisie een invloed heeft. Wanneer ouders redenen hebben om te denken dat kinderen plezier beleven

aan televisiekijken, zullen ze er vaker van uit gaan dat anderen het een goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken. Uit de resultaten bleek ook dat de leeftijd van de ouder een invloed had op de gepercipieerde descriptieve norm, want hoe ouder de ouders zijn, hoe meer ze er vanuit gaan dat anderen het een goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken.

De gepercipieerde injunctieve norm werd voorspeld door drie groepen van redenen. De eerste twee zijn redenen *voor* televisiekijken. Zo zien we weer dat de gepercipieerde plezierbeleving van het kind een rol speelt, want wanneer ouders denken dat het kind plezier heeft aan het kijken van televisie, zullen ze vaker denken dat betekenisvolle anderen positief staan tegenover televisie. Daarnaast was er nog de interessante vaststelling dat wanneer ouders redenen hadden pro televisiekijken omdat ze op die manier hun kind bezig konden houden, ze er minder van uit gaan dat betekenisvolle anderen het een goed idee vinden. De ouders zijn zich er dus wel van bewust dat het door betekenisvolle anderen niet goed gepercipieerd wordt wanneer de televisie als een soort van babysit gebruikt wordt. Maar hier is het belangrijk om te benadrukken dat het gaat om een *gepercipieerde* injunctieve norm. Men gaat er van uit dat anderen negatief staan tegenover kinderen televisie laten kijken, maar uit literatuur blijkt dat veel ouders rapporteren dat ze hun kind toch televisie laten kijken zodat ze zelf taken en klusjes in het huis kunnen afwerken (Jordan e.a., 2006, p. 1306). De praktijk wijkt dus af van de norm. Een derde significante voorspeller van de gepercipieerde injunctieve norm bij ouders waren de redenen die ze hebben *tegen* televisiekijken vanwege zorgen om de cognitieve ontwikkeling van hun kinderen. Hieruit kan worden afgeleid dat ouders die redenen hebben om te denken dat televisie een slechte invloed heeft op de cognitieve ontwikkeling van kinderen, er van uit zullen gaan dat betekenisvolle andere het geen goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken. Uit eerder onderzoek naar leiderschap bleek reeds dat mensen zichzelf lijken te overtuigen van hun redenen *tegen* een bepaald gedrag. Demografische kenmerken van de ouders en de kinderen hadden hier geen invloed op.

De analyse die keek naar de invloed van redenen op gepercipieerde controle tenslotte, vond dat twee categorieën van redenen een significante invloed hadden. Ten eerste zijn er de redenen *voor* televisiekijken die ouders hebben om hun kind bezig te houden. Wanneer deze redenen aanwezig zijn, zullen ouders minder een gevoel ervaren van controle op het kijkgedrag van de kinderen. Deze bevinding lijkt te bevestigen wat eerder gesuggereerd werd in voorgaand onderzoek zoals dat van Evans en collega's (2011), waarin gesteld wordt dat ouders het moeilijk vinden om hun kinderen weg te halen van het televisiescherm omdat het tijd en middelen kost voor de ouders. Het feit dat ouders redenen hebben om hun kind televisie te laten kijken, blijkt dus nefast te zijn voor de controle die ze ervaren. Ten tweede zijn er de redenen *tegen* televisiekijken omwille van mogelijke slechte invloeden op het sociaal wenselijk gedrag die significante voorspellers waren van de gepercipieerde controle. In situaties waarbij ouders redenen hebben om hun kinderen geen televisie te laten kijken omdat hun kinderen negatief beïnvloed zullen worden door televisie en daardoor bijvoorbeeld meer opgewonden zullen gaan doen en meer met lelijke woorden zullen praten, zullen die ouders vaker het gevoel hebben dat ze meer controle hebben over het kijkgedrag van hun kinderen. Ook hier waren leeftijd van de ouder en het kind, geslacht van de ouder, burgerlijke staat, werksituatie van respondent en van de partner van de respondent geen voorspellers van de gepercipieerde controle. Om te concluderen kan er dus besloten worden dat de tweede hypothese slechts gedeeltelijk bevestigd werd door het onderzoek aangezien niet alle redenen een significante invloed hadden op de globale motieven. De redenen voorspellen vooral de gepercipieerde descriptieve norm.

Ten derde ging het onderzoek na of de globale motieven een effect hebben op de intentie van ouders om hun kinderen al dan niet te laten televisiekijken. Deze hypothese werd volledig bevestigd, want attitude, gepercipieerde descriptieve norm, gepercipieerde injunctieve norm en gepercipieerde controle hadden allemaal een significante invloed op de intenties. Dit resultaat werd reeds eerder gevonden in behavioral reasoning theory onderzoek (Westaby, 2005)

en komt overeen met de theory of reasoned action (Fishbein & Ajzen, 1975) en de theory of planned behavior (Ajzen, 1991). Indien ouders er dus van uitgaan dat anderen, in het bijzonder mensen belangrijk voor hen, het een goed idee vinden om kinderen televisie te laten kijken, wanneer de ouders zelf een gunstige attitude hebben en indien ze het idee hebben dat ze weinig controle kunnen uitoefenen over het televisiekijkgedrag van hun kinderen, zal dit leiden tot een grotere intentie om hun kinderen effectief televisie te laten kijken. Wanneer gekeken wordt naar de globale motieven onderling wordt het duidelijk dat de gepercipieerde descriptieve norm de belangrijkste voorspeller is en de attitude de minst belangrijke voorspeller binnen deze globale motieven. Dit is een opmerkelijke bevinding want in eerdere literatuur waar onderzocht werd welke predictoren de intentie van ouders om hun kinderen minder televisie te laten kijken beïnvloeden (Bleakley, 2013, pp.4 – 5) wordt gesteld dat de attitude de belangrijkste voorspeller is van intentie, maar uit dit onderzoek blijkt dus dat de gepercipieerde descriptieve en injunctieve norm en zelfs de gepercipieerde controle nog belangrijker zijn dan de attitude. Maar de attitude blijft ook een belangrijke rol spelen, want eerder onderzoek toonde reeds aan dat ouders die niet geloven dat televisie schadelijk is voor kinderen, hun kind vaker televisie zullen laten kijken (Vandewater e.a., 2005b, p. 569).

Ten slotte werd er gekeken of er steun gevonden kon worden voor de vierde hypothese, die stelt dat intenties van ouders een significante invloed hebben op televisiekijken bij kinderen. Ook hier werd de hypothese volledig bevestigd door de resultaten van de analyses. Ouders die de intentie hebben om hun kinderen televisie te laten kijken zullen dit gedrag ook vaker stellen. Dit resultaat is in lijn met gedragsintentie modellen zoals de theory of reasoned action (Fishbein & Ajzen, 1975) en de theory of planned behavior (Ajzen, 1991). Deze stellen immers dat de intentie zal leiden tot het stellen van een bepaald gedrag, in dit geval dus hun kinderen televisie laten kijken.

Uit het onderzoek bleek dat redenen *tegen* televisiekijken vanwege zorgen om de fysieke conditie van het kind geen significante invloed

had. Het feit dat deze redenen niet bepalend zijn in het voorspellen van de globale motieven en de intentie is in lijn met eerder behavioral reasoning theory onderzoek. In later onderzoek zegt Westaby (2010, p. 190) tevens dat redenen *voor* een gedrag sterkere voorspellers zijn voor attitudes en subjectieve normen van ouders dan redenen *tegen* een gedrag. Ook in dit onderzoek zien we dat dit het geval is. Zo hebben de redenen *voor* televisiekijken (met betrekking op de educatie) meer invloed dan de redenen *tegen* televisiekijken (met betrekking op de cognitieve ontwikkeling). De subjectieve norm wordt ook meer voorspeld door redenen *voor* televisiekijken, want zowel redenen *voor* televisiekijken omwille van het plezier van het kind en om het kind bezig te houden hebben een sterke invloed op de subjectieve norm, terwijl het bij de redenen *tegen* televisiekijken enkel de redenen met betrekking tot cognitieve ontwikkeling zijn die invloed hebben.

Ook de redenen *voor* televisiekijken met betrekking tot de beloning van het kind bleken geen significante invloed te hebben. Een mogelijke verklaring daarvoor is het feit dat dit mogelijk meer een reden op korte termijn is. Het is nauwer verbonden met concrete gebeurtenissen, zoals wanneer het kind bijvoorbeeld zijn huiswerk gemaakt heeft en als beloning daarvoor televisie mag kijken. De andere redenen die wel significant van invloed bleken te zijn kunnen eerder gezien worden als redenen op lange termijn. Zo is de cognitieve ontwikkeling van een kind bijvoorbeeld iets wat over een langere periode gebeurt en waarvoor ouders de invloed van de televisie willen uitschakelen. Dit zou mogelijk een indicatie zijn waarom de redenen *voor* televisiekijken om het kind te belonen niet van invloed blijkt te zijn.

Het is belangrijk dat toekomstig onderzoek zal nagaan welke mechanismen er hier spelen, aangezien er nog geen eenduidige verklaring is waarom bepaalde redenen nu wel of niet bepalend zijn en waarom sommige redenen zwaarder doorwegen dan andere.

Globaal genomen werd het behavioral reasoning theory model bevestigd in deze studie. Uit de resultaten bleek het van groot belang om redenen in het model te betrekken, waardoor we kunnen besluiten dat de uitbreiding van de theory of reasoned action en de

theory of planned behavior ook hier steun krijgt. Het is wel zo dat bepaalde redenen geen impact hadden, maar desalniettemin is het belangrijk deze redenen toe te voegen in het model. Eerder waren er studies die enkel de redenen *voor* een gedrag opnamen in hun onderzoeken. Westaby (2005, p. 116) deed onderzoek naar leiderschap en wees er hier op hoe belangrijk het is om zowel redenen *voor* als redenen *tegen* een gedrag in rekening te brengen, aangezien beiden bepalend kunnen zijn. Dit blijkt ook uit deze studie. Hier zijn het vooral de redenen *tegen* televisiekijken omwille van zorgen om de cognitieve ontwikkeling die belangrijk zijn binnen de categorie van redenen *tegen* televisiekijken. het feit dat zowel redenen *voor* als redenen *tegen* televisiekijken opgenomen zijn in het model in dit onderzoek, voegt dus zeker iets toe aan vorige modellen zoals bijvoorbeeld de theory of reasoned action, waarin deze redenen niet werden opgenomen.

Er moet opgemerkt worden dat dit de eerste studie was die onderzoek deed naar dit thema bij Vlaamse respondenten. In eerdere literatuur vinden we onderzoeken waarbij de respondenten allerlei nationaliteiten hebben, maar deze studie draagt dus bij tot het onderzoeksveld door te kijken naar de situatie bij Vlaamse ouders.

4.1 Mogelijke toepassingen resultaten

De resultaten van dit onderzoek kunnen ook nuttig zijn voor andere onderzoeksdomeinen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld toegepast worden op andere modellen, waaronder gedragsmodellen. Zo is er bijvoorbeeld het transtheoretisch model, beter gekend als het stages of change model van Prochaska, Norcross & DiClemente (2001). Dit model wordt gebruikt wanneer men een gedragsverandering wilt bekomen en het draait vooral om de intentie van personen om een bepaald gedrag te veranderen. Volgens het model zijn er vijf stadia die iemand moet doorlopen vooraleer men het gedrag aangepast heeft.

Het eerste stadium is de precontemplatiefase. Hierbij is er geen intentie om het gedrag te veranderen in de nabije toekomst en zijn individuen zich vaak onbewust van het probleem (Prochaska & Norcross, 2001, p. 433). Toegepast op televisiekijken zou dit betekenen dat ouders niet van plan zijn om de tijd die kinderen televisiekijken te beperken omdat ze mogelijk minder redenen *tegen* en meer redenen voor televisie hebben en bijgevolg een positievere attitude hebben tegenover televisiekijken. In de stadia die volgen komen er steeds meer redenen bovendien *tegen* televisiekijken, waardoor de attitude en bijgevolg de intentie ten aanzien van televisiekijken telkens negatiever wordt. Zo is het tweede stadium de contemplatiefase. Dit zou betekenen dat ouders zich er bewust van zijn dat er redenen *tegen* televisiekijken bestaan en dat ze eraan denken om iets te gaan veranderen. Er is echter nog geen besluit gemaakt om actie te ondernemen (Prochaska & Norcross, 2001, pp. 433 – 434). Ouders zien hierbij dus wel in dat televisiekijken schadelijke gevolgen kan hebben voor hun kinderen, maar voelen zich nog niet genoodzaakt om het te gaan verminderen. Het derde stadium in het model is de voorbereidingsfase. Hier plannen de ouders actie te ondernemen en is er reeds een poging geweest tot verandering, maar zonder blijvend succes (Prochaska & Norcross, 2001, p. 434). Toegepast op de thematiek van televisiekijken zijn ouders dus bereid om de hoeveelheid televisiekijken bij hun kinderen te verminderen en hebben ze dit al eens geprobeerd in het verleden, maar zonder blijvend resultaat. Vervolgens is er de actiefase. Het individu past zijn of haar gedrag en de omgeving aan om het probleem zo te verhelpen. Deze fase vereist veel toewijding, tijd en energie maar de aanpassingen worden sterk gesteund van buitenaf (Prochaska & Norcross, 2001, p. 434). Officiële instellingen zullen bijvoorbeeld wijzen op de voordelen van het verminderen van televisiekijken bij kinderen. Dit is erg belangrijk in het kader van onze resultaten, want het zijn vooral de attitude en de gepercipieerde norm die de intentie voorspellen. Dat betekent dat gezondheidsexperts zich niet enkel op attitudevorming of attitudewijziging zouden moeten focussen, maar ook op het wijzigen van de gepercipieerde norm. Het vijfde en laatste stadium is de fase van behoud. Hier probeert men een terugval te voorkomen en wordt

er getracht de voordelen van het aangepaste gedrag te versterken (Prochaska & Norcross, 2001, p. 434). In de context van televisiekijken is dit dus de fase waarbij de ouders consequent blijven handelen in het beperken van televisietijd voor kinderen.

Interessant is dat de meeste ouders zich in het eerste stadium bevinden volgens onderzoek (Jordan e.a., 2006, p. 1308). Concreet betekent dit dat ouders zich kunnen vinden in de richtlijn van de AAP die stelt dat kinderen maximaal twee uur televisie mogen kijken, maar dat ze niet vinden dat het van toepassing is op hun eigen kinderen. Daarnaast percipiëren ze enkele barrières voor het implementeren van de richtlijn. Wanneer men ouders toch wil overtuigen om actie te ondernemen om televisiekijken bij hun kinderen te verminderen, moeten ze boodschappen te horen krijgen die inspelen op de voordelen die ze reeds belangrijk vinden en op hoe gepercipieerde barrières weggehaald kunnen worden (Jordan e.a., 2006, p. 1308).

4.2 Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek

Er kunnen nog enkele kritische bedenkingen gemaakt worden over de methode van het onderzoek. Eerst en vooral zijn er enkele opmerkingen over de steekproef. Er was een grote non-respons en het is niet duidelijk waarom bepaalde ouders niet wilden deelnemen aan het onderzoek. Een mogelijke oorzaak daarvan is de omvang van de vragenlijst. Marketingonderzoek toonde reeds aan dat er vermoedelijkheid kan optreden bij de respondenten waardoor ze het beu zijn om deel te nemen aan de survey (Burns & Bush, 2003). Een andere mogelijkheid is dat er een vorm van zelfselectie gebeurd is. Daardoor heeft het onderzoek mogelijk een steekproef die niet helemaal representatief is. Een ander punt om in rekening te brengen is het feit dat een groot aantal vragen peilden naar zeer exacte zaken, zoals het aantal uur televisie dat er gekeken wordt op bepaalde dagen en de gewoonten van mensen. Vaak gebeurt het dat respondenten niet precies weten hoeveel tijd ze aan iets besteden en bijgevolg kan er dus ook een vorm van vertekening op deze gegevens teruggevonden worden. Ten slotte moet er ook rekening gehouden

worden met het feit dat vragen die peilden naar de mening van respondenten over bepaalde zaken vertekend kunnen zijn door sociale wenselijkheid, ook al werden de resultaten anoniem verwerkt.

Toekomstig onderzoek zou een longitudinaal design kunnen hanteren. Op die manier kan de evolutie van het kijkgedrag op de voet gevolgd worden. Het zou daarenboven een betere manier zijn om uitspraken te kunnen doen over de causaliteit, aangezien we met deze resultaten niet kunnen afleiden wat oorzaak en gevolg precies is. Daarnaast is het mogelijk een goed idee om te werken met een dagboek. Zo voorkomt men vertekening omdat de ouders registreren hoeveel televisie ze kijken op het moment dat het zich voordoet. Vervolgens kan er nog een algemene bedenking gemaakt worden bij de behavioral reasoning theory. Deze stelt in het basismodel dat redenen vooraf aan globale motieven en dit resultaat werd bevestigd in het huidige onderzoek. Maar men kan zich afvragen of het misschien niet zo is dat redenen de mediator zijn van het verband tussen de globale motieven en de intentie, eerder dan dat hoe in dit model gesteld wordt dat globale motieven de mediator zijn tussen redenen en intentie. Deze veronderstelling kan ondersteund worden door het *attitude polarization effect* (Lord, Ross & Lepper, 1979). Daarbij wordt er uitgegaan van het idee dat mensen informatie verwerken op een vertekende manier. Ze gaan sneller informatie opslaan die congruent is met hun reeds bestaande ideeën en bijgevolg wordt informatie die niet congruent is met die bestaande ideeën verworpen. In deze studie zou dat dus kunnen betekenen dat wanneer ouders een positieve attitude hebben tegenover televisiekijken, wanneer ze denken veel controle te hebben over het kijkgedrag van de kinderen en wanneer ze denken dat betekenisvolle anderen het accepteren dat hun kind televisiekijkt, ze eerder de redenen *voor* televisiekijken als overtuigend zullen zien dan redenen *tegen* televisiekijken (Lord, Ross & Lepper, 1979). Ook dit is stof voor vervolgonderzoek. Een laatste suggestie voor vervolgonderzoek is om te onderzoeken of er misschien een effect is van eerder gesteld gedrag. Zoals Westaby stelde (2005) heeft voorgaand onderzoek reeds aangetoond dat eerder gesteld gedrag vaak een voorspellende factor is van toekomstig gedrag en dit zonder mediatie van factoren

in de modellen rond gedragsintentie (Conner & Abraham, 2001; Betsch, Haberstroh, Molter, & Glockner, 2004). De inzichten van deze studie zouden tot een betere vraagstelling kunnen leiden in toekomstig onderzoek. Verder onderzoek is zeker nodig om het thema verder te exploreren.

Referenties

- Abelman, R. (1987). Child giftedness and its role in the parental mediation of television viewing. *Roeper Review*, 9(4), pp. 217-220.
- Ajzen, I. (1991). The Theory Of Planned Behavior. *Organizational Behavior And Human Decision Processes*, 50, pp. 179-211.
- Ajzen, I. (2002). Perceived Behavioral Control, Self-Efficacy, Locus of Control, and the Theory of Planned Behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(4), pp. 665–683.
- American Academy of Pediatrics, Committee on Communications (1995a). Sexuality, contraception and the media. *Pediatrics*, 95(2), pp. 298–300.
- American Academy of Pediatrics, Committee on Communications (1995b). Children, adolescents and advertising. *Pediatrics*, 118(6), pp. 2563 – 2569.
- American Academy of Pediatrics, Committee on Public Education (2001a). Children, Adolescents, and Television. *Pediatrics*, 107(2), pp. 423 – 426.
- American Academy of Pediatrics, Committee on Public Education (2001b). Media Violence. *Pediatrics*, 108(5), pp. 1222 – 1226.
- Austin, E., Bolls, P., Fujioka, Y., & Engelbertson, J. (1999). How and why parents take on the tube. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 43(2), 175-192.
- Barr, R., Zack, E., Garcia, A., & Muenener, P. (2008). Infants' attention and responsiveness to television increases with prior exposure and parental interaction. *Infancy*, 13(1), 30-56.
- Barradas, D., Fulton, J., Blanck, H., & Huhman, M. (2007). Parental influences on youth television viewing. *The Journal of Pediatrics*, 151(4), pp. 369 – 373.
- Bar-On, M. (2000). The effects of television on child health: implications an recommendations. *Archives of Disease in Childhood*, 83(4), pp. 289-292.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, pp. 1173-1182.

- Betsch, T., Haberstroh, S., Molter, B., & Glockner, A. (2004). Oops, I did it again—relapse errors in routinized decision making. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 93, pp. 62–74.
- Bleakley, A., Piotrowski, J., Hennessy, M., & Jordan, A. (2013). Predictors of parent’s intention to limit children’s television viewing. *Journal of Public Health*.
- Borzekowski, D., & Robinson, T. (2005). The remote, the mouse, and the no. 2 pencil: The household media environment and academic achievement among third grade students. *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine*, 159(7), 607-613.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Burns, A.C., & Bush, R.F. (2003). *Marketing research: online research applications*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Certain, L., & Kahn, S. (2002). Prevalence, correlates and trajectory of television viewing among infants and toddlers. *Pediatrics*, 109(4), 634-642.
- Christakis, D., Zimmerman, F., DiGuseppe, D., & McCarty, C. (2004). Early television exposure and subsequent attentional problems in children. *Pediatrics*, 113(4), 708-713.
- Christakis, D., Gilkerson, J., Richards, J., Zimmerman, F., Garrison, M., Xu, D., Gray, S., & Yapanel, U. (2009). Audible television and decreased adult words, infant vocalizations, and conversational turns. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 163(6), pp. 554 – 558.
- Commonwealth Government (2009). *Get Up and Grow: Healthy eating and physical activity for early childhood* [15.11.2012, Commonwealth Government: http://www.earlychildhoodaustralia.org.au/pdf/doha/Family_FT.pdf].
- Conner, M., & Abraham, C. (2001). Conscientiousness and the theory of planned behavior: Toward a more complete model of the antecedents of intentions and behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27, pp. 1547–1561.

- Davison, W. (1983). The third-person effect in communication. *Public Opinion Quarterly*, 47, pp. 541 – 556.
- Dorey, E., Roberts, V., Maddison, R., Meagher-Lundberg, P., Dixon, R., & Ni Mhurchu, C. (2009). Children and television watching: a qualitative study of new zealand parents' perceptions and views. *Child: Care, Health and Development*, 36(3), pp. 414-420.
- Dorr, A., Kovaric, P., & Doubleday, C. (1989). Parent-child coviewing of television. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 33(1), pp. 35-51.
- Epstein, L., Paluch, R., Kilanowski, C., & Raynor, H. (2004). The effect of reinforcement or stimulus control to reduce sedentary behavior in the treatment of pediatric obesity. *Health Psychology*, 23(4), pp. 371 – 380.
- Evans, C.A., Horner, J., & Jordan, A.B. (2011). Only Two Hours? A Qualitative Study of the Challenges Parents Perceive in Restricting Child Television Time. *Journal of Family Issues*, 32(9), pp. 1223 – 1244.
- Fabes, R., Wilson, P., & Christopher, S. (1989). A time to reexamine the role of television in family life. *Family Relations*, 38(3), pp. 337 – 341.
- Faith, M., Berman, N., Heo, M., Pietrobelli, A., Gallagher, D., Epstein, L., Eiden, M., & Allison, D. (2001). Effects of contingent television on physical activity and television viewing in obese children. *Pediatrics*, 107(5).
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Friedrich, L., & Stein, A. (1975). Prosocial television and young children: the effects of verbal labeling and role playing on learning and behavior. *Child Development* 46(1), pp. 27- 38.
- Garvis, S., & Pendergast, D. (2011). Warning – Television viewing may harm your child's health: parent perceptions of early childhood viewing habits. *Australasian Journal of Early Childhood*, 36(4), pp. 22 – 28.
- Gantz, W. (1985). Exploring the role of television in married life. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 29(1), 65-78.

- Goodman, I. (1983). Television's role in family interaction. *Journal of Family Issues*, 4(2), 405-424.
- Hamer, M., Stamatakis, E., & Mishra, G. (2009). Psychological distress, television viewing and physical activity in children aged 4 to 12 years. *Pediatrics*, 123(5), pp. 1263 – 1267.
- Hesketh, K., Ball, K., Crawford, D., Campbell, K. & Salmon, J. (2007). Mediators of the relationship between maternal education and children's TV viewing. , 33(1), pp. 41 – 47.
- Hough, K., & Erwin, P. (1997). Children's attitudes toward violence on television. *Journal of Psychology*, 131(4), pp. 411–415.
- Jago, R., Davison, K., Thompson, J., Page, A., Brockman, R., & Fox, K. (2011). Parental Sedentary Restriction, maternal parenting style, and television viewing among 10- to 11-year olds. *Pediatrics*, 128(3), pp. 572 – 578.
- Jordan, A. (1992). Social class, temporal orientation and mass media use within the family system. *Critical Studies in Mass Communication*, 9, 374-386.
- Jordan, A. (2005). Learning to use books and television: An exploratory study in the ecological perspective. *American Behavioral Scientist*, 48(5), 523-538.
- Jordan, A., Hersey J., McDivitt, J., & Heitzler, C. (2006). Reducing Children's Television Viewing Time: A Qualitive Study of Parents and Their Children. *Pediatrics*, 118(5), pp. 1303 – 1310.
- Jordan, A., & Robinson, T. (2008). Children, Television Viewing, and Weight Status: Summary and Recommendations from an Expert Panel Meeting. *The annals of the American Academy of Political and Social Science*, 615(1), pp. 119-132.
- Kaiser Family Foundation (1996). *The 1996 Kaiser Family Foundation Survey on Teens and Sex*. Menlo Park, CA: The Kaiser Family Foundation.
- Krcmar, M., Grela, B., & Lin, K. (2007). Can Toddlers Learn Vocabulary from Television? An Experimental Approach. *Media Psychology*, 10, pp. 41 – 63.
- Lemish, D., & Rice, M. (1986). Television as a talking picture book: A prop for language acquisition. *Journal of Child Language*, 13, 251-274.

- Lleras, C. (2008). Employment, work conditions, and the home environment in single mother families. *Journal of Family Issues*, 29, 1268-1297.
- Lord, C., Ross, L., & Lepper, M. (1979). Biased Assimilation and Attitude Polarization: The Effects of Prior Theories on Subsequently Considered Evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37(11), pp. 2098 – 2109.
- Mistry, K., Minkovitz, C., Strobino, D., & Borzekowski, D. (2007). *Pediatrics*, 102(4), pp. 762 – 769.
- Nathanson, A. (1999). Identifying and explaining the relationship between parental mediation and children's aggression. *Communication Research*, 26(2), 124-143.
- Nathanson, A. (2001). Parent and child perspectives on the presence and meaning of parental television mediation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 45(2), pp. 201 – 220.
- Nathanson, A., Wilson, B. J., McGee, J., & Sebastian, M. (2002). Counteracting the effects of female stereotypes on television via active mediation. *Journal of Communication*, 52(4), 922-937.
- Perloff, R. (1999). The Third Person Effect: A critical review and synthesis. *Media Psychology*, 1(4), pp. 353 – 378.
- Prochaska, J., & DiClemente, C. (1983). *The Transtheoretical Approach*. Homewood, IL: Dow Jones Irving.
- Prochaska, J., Norcross, J., & DiClemente, C. (1994). Changing for good: the revolutionary program that explains the six stages of change and teaches you how to free yourself from bad habits. New York: W. Morrow.
- Prochaska, J., Redding, C., & Evers, K. (2002). The Transtheoretical model and stages of change. In: Glanz, K., Rimer, B., & Lewis, F., *Health Behavior and Health Education* (pp. 99 – 121). San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Ridley-Johnson, R., Surdy, T., & O'Laughlin, E. (1991). Parents survey on television violence viewing: Fear, aggression, and sex differences. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 12, 63-71.
- Roberts, D., Foehr, U., & Rideout, V. (2005). *Generation M: Media in the Lives of 8-18 Year-olds*. Menlo Park, CA: The Kaiser Family Foundation.

- Robinson T. (1999). Reducing children's television viewing to prevent obesity: a randomized controlled trial. *Journal of the American Medical Association*, 282(16), pp. 1561–1567.
- Saelens, B., Sallis, J., Nader, P., Broyles, S., Berry, C., & Taras, H. (2002). Home environment influences on children's television watching from early to middle childhood. *Developmental and Behavioral Pediatrics*, 23(3), 127-132.
- Salmon, J., Timperio, A., Telford, A., Carver, A., & Crawford, D. (2005). Association of family environment with children's television viewing and with low level of physical activity. *Obesity Research*, 13(11), pp. 1939 – 1950.
- Singer, M., Miller, D., Guo, S., Flannery, D., Frierson, T., & Slovak, K. (1999). Contributors to violent behavior among elementary and middle school children. *Pediatrics*, 104(4), pp. 878–884.
- Strasburger, V. (1995). *Adolescents and the media, medical and psychological impact*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Strasburger, V. (1997). “Sex, drugs, rock’n’roll,” and the media: are the media responsible for adolescent behavior? *Adolescent medicine: state of the art reviews*, 8(3), pp. 403–414.
- Strasburger, V., & Donnerstein, E. (1999). Children, adolescents and the media: issues and solutions. *Pediatrics*, 103(1), pp. 129 – 139.
- Troiano, R., & Fiegal, K. (1998). Overweight children and adolescents: description, epidemiology and demographics. *Pediatrics*, 101(1), pp. 497–504.
- University of California, Center for Communication and Social Policy (1998). *National Television Violence Study, III*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, z.p..
- Valkenburg, P., Krcmar, M., Peeters, A., & Marseille, N. (1991). Developing a scale to assess three styles of television mediation: “instructive mediation”, “restrictive mediation”, and “social covieing”. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 43(1), pp. 52 – 66.
- Vandewater, E., Park, S., Huang, X., & Wartella, E. (2005a). “No-You can't watch that”- Parental rules and young children's media use. *American Behavioral Scientist*, 48(5), pp. 608 – 623.

- Vandewater E., Bickham, D., Lee, J., Cummings, H., Wartella, E., & Rideout, V. (2005b). When the television is always on: Heavy television exposure and young children's development. *American Behavioral Scientist*, 48, pp. 562-577.).
- Van Zutphen, M., Bell, A., Kremer, P., & Swinburn, B. (2007). Association between the family environment and television viewing in Australian children. *Journal of Pediatrics and Child Health*, 43, pp. 458 – 463.
- Westaby, J. (2005). Behavioral reasoning theory: Identifying new linkages underlying intentions and behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 98(2), pp. 97–120.
- Westaby, J., Probst, T., & Lee, B. (2010). Leadership decision-making: A behavioral reasoning theory analysis. *The Leadership Quarterly*, 21, pp. 481 – 495.

Bijlagen

Bijlage 1: Tabellen

Tabel 1: Factorladingen bij factoranalyse redenen voor televisiekijken

	Kind bezig houden	Plezier kind	Educatie kind	Beloning kind
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij zich dan minder eenzaam voelt	.720			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het hem/haar bezig houdt	.694			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het de tijd doodt wanneer hij/zij zich verveelt	.689			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken wanneer er niemand is om hem/haar gezelschap te houden	.674			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij daar rustig van wordt	.608			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken om mezelf wat vrije tijd te gunnen	.584			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken om mijn stress te verlichten	.525			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken om hem/haar even te laten rusten	.515			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat tv er nu eenmaal is	.509			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het hem/haar ontspant	.473			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het hem/haar opwindt	.454			
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij dat leuk vindt		.776		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij daar plezier aan beleeft		.768		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het hem/haar amuseert		.724		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij het aangenaam vindt		.713		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij er naar vraagt		.430		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken zodat hij/zij zijn/haar favoriete programma kan zien		.317		
Ik laat mijn kind naar televisie kijken zodat hij/zij iets kan bijleren			.921	
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat het leerrijk is			.865	
Ik laat mijn kind naar televisie kijken omdat hij/zij dan nieuwe dingen kan leren			.858	
Ik laat mijn kind naar televisie kijken als hij/zij braaf is geweest				.904
Ik laat mijn kind naar televisie kijken als beloning voor zijn/haar goed gedrag				.888
Ik laat mijn kind naar televisie kijken als hij/zij flink is geweest				.883

Tabel 2: Factorladingen bij factoranalyse redenen tegen televisiekijken

	Cognitieve ontwikkeling	Sociaal wenselijk gedrag	Fysieke conditie
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken het minder goed (zullen) doen op school	.674		
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken een slechtere woordenschat hebben	.510		
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken een minder goede verbeelding hebben	.474		
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken met lelijke woorden praat		.776	
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen veel slechte dingen leren door televisie te kijken		.769	
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen door televisie te kijken vaak opgewonden en druk doen		.650	
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken een minder goede conditie hebben			.945
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken meer met overgewicht te maken krijgen			.869
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken minder bewegen			.840
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken zich sneller vervelen			.607
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken meer snoepen			.604
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken moeilijker in slaap vallen			.590
Ik laat mijn kind geen televisiekijken omdat kinderen die veel tv-kijken minder sociaal zijn			.542

Tabel 3: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: attitude

	factorlading
Heel onverstandig – Heel verstandig	.861
Heel slecht – Heel goed	.840
Heel nadelig – Heel gunstig	.798

Tabel 4: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: gepercipieerde subjectieve norm

	Gepercipieerde descriptieve norm	Gepercipieerde injunctieve norm
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind elke dag televisie laten kijken	.735	
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind minstens twee uur per dag tv laten kijken	.652	
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind televisie laten kijken	.577	
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind GEEN televisie laten kijken?	-.482	
Mijn vrienden en kennissen zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.911
Mijn familieleden zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.895
Andere ouders die ik ken zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.869
De meeste mensen die belangrijk zijn voor mij, zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.836
Mijn partner zou het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.820
De juf/meester/opvoeders van mijn kind zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.800
De dokter zou het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken		.762

Tabel 5: Factorladingen bij factoranalyse globale motieven: gepercipieerde controle

	factorlading
Ik heb controle over hoeveel tv mijn kind kijkt	-.857
Ik heb het niet in de hand dat mijn kind tv kijkt	.838

Tabel 6: Factorladingen bij factoranalyse intentie

	factorlading
Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week televisie zult laten kijken?	.895
Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week elke dag televisie zult laten kijken?	.875
Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week geen televisie zult laten kijken?	-.868
Hoe groot is de kans dat u uw kind de komende week minstens twee uur per dag televisie zult laten kijken?	.488

Tabel 7: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en intentie

	r-waarde
Reden voor: kind bezig houden	.217***
Reden voor: plezier kind	.255***
Reden voor: educatie kind	.124*
Reden voor: beloning kind	.190**
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	-.311***
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	-.254***
Reden tegen: fysieke conditie	-.287***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 8: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en intenties

Model	Voorspeller	<i>B</i>	<i>t</i>	<i>F</i>	ΔR^2
1				5.174	.127
	Leeftijd ouder	.085	1.199		
	Leeftijd kind	.263***	3.720		
	Geslacht ouder	.028	.401		
	Burgerlijke staat	-.087	-1.330		
	Werksituatie respondent	.111	1.628		
	Werksituatie partner respondent	.092	1.406		
2				4.949	.111
	Leeftijd ouder	.095	1.393		
	Leeftijd kind	.187**	2.658		
	Geslacht ouder	.019	.280		
	Burgerlijke staat	-0.061	-.972		
	Werksituatie respondent	.077	1.157		
	Werksituatie partner respondent	.093	1.482		
	Redenen voor bezighouden	.056	.799		
	Redenen voor plezier kind	.095	1.482		
	Redenen voor educatie kind	-.012	-.178		
	Redenen voor beloning kind	.030	.428		
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.157*	-2.013		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.071	-.899		
	Redenen tegen fysieke conditie	-.117	-1.484		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 9: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en intenties

	Tolerantie	VIF
Reden voor: kind bezig houden	.774	1.292
Reden voor: plezier kind	.881	1.135
Reden voor: educatie kind	.899	1.112
Reden voor: beloning kind	.757	1.321
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	.620	1.613
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	.605	1.652
Reden tegen: fysieke conditie	.596	1.679

Tabel 10: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude

	r-waarde
Reden voor: kind bezig houden	.128*
Reden voor: plezier kind	.179**
Reden voor: educatie kind	.371***
Reden voor: beloning kind	.143*
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	-.364***
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	-.254***
Reden tegen: fysieke conditie	-.262***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 11: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1	Leeftijd ouder	.115	1.573	1.345	.036
	Leeftijd kind	.058	.787		
	Geslacht ouder	-.071	-.973		
	Burgerlijke staat	-.046	-.669		
	Werksituatie respondent	.024	.335		
	Werksituatie partner respondent	-.039	-.573		
2	Leeftijd ouder	.088	1.310	4.783	.193
	Leeftijd kind	.056	.809		
	Geslacht ouder	-.081	-1.214		
	Burgerlijke staat	.017	.272		
	Werksituatie respondent	-.043	-.646		
	Werksituatie partner respondent	-.024	-.379		
	Redenen voor bezighouden	.018	.261		
	Redenen voor plezier kind	.035	.528		
	Redenen voor educatie kind	.314***	4.777		
	Redenen voor beloning kind	.040	.564		
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.158*	-2.010		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.092	-1.127		
	Redenen tegen fysieke conditie	-.011	-.135		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 12: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: attitude

	Tolerantie	VIF
Reden voor: kind bezig houden	.758	1.319
Reden voor: plezier kind	.868	1.152
Reden voor: educatie kind	.902	1.109
Reden voor: beloning kind	.742	1.347
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	.602	1.661
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	.583	1.715
Reden tegen: fysieke conditie	.584	1.713

Tabel 13: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde descriptieve norm

	r-waarde
Reden voor: kind bezig houden	.156*
Reden voor: plezier kind	.212***
Reden voor: educatie kind	.027
Reden voor: beloning kind	.158**
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	-.127*
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	-.161*
Reden tegen: fysieke conditie	-.222***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 14: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde descriptieve norm

	Tolerantie	VIF
Reden voor: kind bezig houden	.757	1.321
Reden voor: plezier kind	.868	1.152
Reden voor: educatie kind	.902	1.109
Reden voor: beloning kind	.744	1.344
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	.603	1.658
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	.582	1.717
Reden tegen: fysieke conditie	.587	1.704

Tabel 15: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde descriptieve norm

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2		
1	Leeftijd ouder	.169*	2.424	5.090	.124		
	Leeftijd kind	.185*	2.643				
	Geslacht ouder	-.093	-1.335				
	Burgerlijke staat	-.095	-1.460				
	Werksituatie respondent	.012	.173				
	Werksituatie partner respondent	-.052	-.800				
2	Leeftijd ouder	.161*	2.335	3.779	.067		
	Leeftijd kind	.125	1.754				
	Geslacht ouder	-.107	-1.554				
	Burgerlijke staat	-.082	-1.264				
	Werksituatie respondent	-.014	-.208				
	Werksituatie partner respondent	-.058	-.910				
	Redenen voor bezighouden	.002	.033				
	Redenen voor plezier kind	.183*	2.660				
	Redenen voor educatie kind	-.014	-.202				
	Redenen voor beloning kind	.038	.523				
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	.048	.591				
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.043	-.512				
	Redenen tegen fysieke conditie	-.145	-1.786				

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 16: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde injunctieve norm

	r-waarde
Reden voor: kind bezig houden	-0,065
Reden voor: plezier kind	0,327***
Reden voor: educatie kind	0,227***
Reden voor: beloning kind	0,048
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	-0,349***
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	-0,226***
Reden tegen: fysieke conditie	-0,141*

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Tabel 17: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde injunctieve norm

	Tolerantie	VIF
Reden voor: kind bezig houden	.767	1.304
Reden voor: plezier kind	.881	1.135
Reden voor: educatie kind	.906	1.104
Reden voor: beloning kind	.755	1.324
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	.585	1.711
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	.579	1.726
Reden tegen: fysieke conditie	.593	1.687

Tabel 18: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde injunctieve norm

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1	Leeftijd ouder	.074	1.005	1.801	.048
	Leeftijd kind	.174*	2.363		
	Geslacht ouder	.094	1.290		
	Burgerlijke staat	-.029	-.428		
	Werksituatie respondent	-.039	-.553		
	Werksituatie partner respondent	.036	.531		
	2				
	Leeftijd ouder	.026	.391		
	Leeftijd kind	.118	1.715		
	Geslacht ouder	.033	.497		
	Burgerlijke staat	-.002	-.039		
	Werksituatie respondent	-.061	-.933		
	Werksituatie partner respondent	.029	.476		
	Redenen voor bezighouden kind	-.168*	-2.432		
	Redenen voor plezier kind	.332***	5.091		
	Redenen voor educatie kind	.056	.874		
	Redenen voor beloning kind	.042	.613		
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.290***	-3.758		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.059	-.740		
	Redenen tegen fysieke conditie	.094	1.212		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 19: Samenhang tussen redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde controle

	r-waarde
Reden voor: kind bezig houden	0,340***
Reden voor: plezier kind	0,119
Reden voor: educatie kind	0,020
Reden voor: beloning kind	0,153*
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	-0,050
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	0,056
Reden tegen: fysieke conditie	-0,108

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 20: Multicollineariteit testen bij redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: Gepercipieerde controle

	Tolerantie	VIF
Reden voor: kind bezig houden	.760	1.315
Reden voor: plezier kind	.867	1.153
Reden voor: educatie kind	.899	1.112
Reden voor: beloning kind	.748	1.337
Reden tegen: cognitieve ontwikkeling	.604	1.656
Reden tegen: sociaal wenselijk gedrag	.583	1.715
Reden tegen: fysieke conditie	.587	1.705

Tabel 21: Regressietabel van hypothese rond redenen voor en tegen televisiekijken en globale motieven: gepercipieerde controle

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1				1.332	.036
	Leeftijd ouder	-.043	-.597		
	Leeftijd kind	.139	1.900		
	Geslacht ouder	-.068	-.934		
	Burgerlijke staat	.082	1.197		
	Werksituatie respondent	.093	1.315		
	Werksituatie partner respondent	.072	1.048		
2				3.440	.141
	Leeftijd ouder	.008	.116		
	Leeftijd kind	.071	.992		
	Geslacht ouder	-.025	-.354		
	Burgerlijke staat	.064	.985		
	Werksituatie respondent	.028	.409		
	Werksituatie partner respondent	.053	.824		
	Redenen voor bezighouden kind	.383***	5.228		
	Redenen voor plezier kind	-.029	-.412		
	Redenen voor educatie kind	-.050	-.728		
	Redenen voor beloning kind	-.131	-1.804		
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.078	-.956		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	.237**	2.820		
	Redenen tegen fysieke conditie	-.157	-1.926		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 22: Samenhang tussen globale motieven en intentie

	r-waarde
Gepercipieerde controle	0,262***
Gepercipieerde descriptieve norm	0,501***
Gepercipieerde injunctieve norm	0,300***
Attitude	0,281***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 23: Multicollineariteit testen bij globale motieven en intentie

	Tolerantie	VIF
Gepercipieerde controle	.946	1.057
Gepercipieerde descriptieve norm	.886	1.129
Gepercipieerde injunctieve norm	.794	1.260
Attitude	.863	1.159

Tabel 24: Regressietabel van hypothese rond globale motieven en intenties

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1				11.180	.211
	Leeftijd ouder	.058	.935		
	Leeftijd kind	.394***	6.360		
	Geslacht ouder	.051	.831		
	Burgerlijke staat	-.096	-1.670		
	Werksituatie respondent	.056	.951		
	Werksituatie partner respondent	.089	1.560		
2				19,260	.227
	Leeftijd ouder	-.009	.153		
	Leeftijd kind	.227***	4.127		
	Geslacht ouder	.079	1.510		
	Burgerlijke staat	-.067	-1.311		
	Werksituatie respondent	.052	1.553		
	Werksituatie partner respondent	.095	2.431		
	Gepercipieerde descriptieve norm	.373***	7.037		
	Gepercipieerde injunctieve norm	.149**	2.735		
	Attitude	.104*	1.998		
Gepercipieerde controle	.172**	3.468			

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 25: Regressietabel van hypothese rond de mediatie: verband tussen redenen en intentie verloopt via globale motieven

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1				5.691	.153
	Redenen voor bezighouden	.090	1.277		
		.148*	2.236		
	Redenen voor plezier kind	-.032	-.496		
		.028	.401		
	Redenen voor educatie kind				
	Redenen voor beloning kind				
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.161*	-2.020		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.112	-1.397		
	Redenen tegen fysieke conditie	-.079	-.988		
2				11.908	.224
	Redenen voor bezighouden	.030	.457		
	Redenen voor plezier kind	.034	.549		
	Redenen voor educatie kind	-.027	-.456		
	Redenen voor beloning kind	.022	.363		
	Redenen tegen cognitieve ontwikkeling	-.141	-1.949		
	Redenen tegen sociaal wenselijk gedrag	-.041	-.738		
	Redenen tegen fysieke conditie	-.052	-.574		
	Gepercipieerde controle Attitude	.130*	2.172		
	Gepercipieerde descriptieve norm	.444***	7.707		
Gepercipieerde injunctieve norm	.079	1.218			

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 26: Samenhang tussen televisiekijken en intentie

	r-waarde
Intentie	485***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 27: Multicollineariteit testen bij televisiekijken en intentie

	Tolerantie	VIF
Intentie	1.000	1.000

Tabel 28: Regressietabel van hypothese rond intenties en televisiekijken

Model	Voorspeller	B	t	F	ΔR^2
1	Leeftijd ouder	-.125	-1.887	3.606	.080
	Leeftijd kind	.187**	2.794		
	Geslacht ouder	-.090	-1.359		
	Burgerlijke staat	-.002	-.031		
	Werksituatie respondent	.145*	2.258		
	Werksituatie partner respondent	.150	2.432		
2	Leeftijd ouder	-.147*	-2.455	12.688	.184
	Leeftijd kind	.013	.204		
	Geslacht ouder	-.109	-1.843		
	Burgerlijke staat	.047	.827		
	Werksituatie respondent	.109	1.890		
	Werksituatie partner respondent	.109	1.962		
	Intentie	.447***	7.867		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Bijlage 2: Vragenlijst

Deel 1: Algemene gegevens

1. Bent u een man of een vrouw?

- een man een vrouw

2. Wanneer bent u geboren?

dag: _____ maand: _____ jaar: _____

3. Welke nationaliteit heeft u?

- Belg Andere: _____

4. In welk land bent u geboren?

- België Andere: _____

5. We zouden graag weten uit welke gezinnen de kinderen uit ons onderzoek komen. Gelieve het antwoord aan te kruisen dat voor u van toepassing is.

- Ik ben getrouwd en woon samen met mijn partner
 Ik ben niet getrouwd, maar woon samen met mijn partner
 Ik ben alleenstaande
 Andere: _____

6. Welke band heeft u en uw (eventuele) partner met uw kind? Duid aan wat van toepassing is.

	ik	mijn partner
Natuurlijke moeder/vader		
Stiefmoeder, zorgmoeder of plusmoeder		
Stiefvader, zorgvader of plusvader		
Pleegmoeder		
Pleegvader		
Adoptiemoeder		
Adoptievader		

7. Wat is het hoogste diploma dat u en uw (eventuele) partner behaald heeft? Duid aan wat van toepassing is.

	ik	mijn partner
Geen diploma		
Diploma lager onderwijs		
Diploma middelbaar onderwijs		
Hogeschooldiploma		
Universiteitsdiploma		
Ander		

8. Wat is uw beroep en dat van uw (eventuele) partner? Duid aan wat van toepassing is.

	ik	mijn partner
Arbeider		
Bediende of kader (privé of overheid)		
Zelfstandige (of meewerkende partner)		
Vrij beroep		
Geen beroep (huisvrouw/man, student, werkloos, ziek,...)		

Ander		
-------	--	--

9. Wat is uw werksituatie en die van uw (eventuele) partner? Duid aan wat van toepassing is.

	ik	mijn partner
Voltijds werkend		
Deeltijds werkend		
Zwangerschapsverlof		
Ouderschapsverlof		
Ziekteverlof		
Loopbaanonderbreking/tijdskrediet		
Verlof zonder wedde		
Werkloos		
Op invaliditeit		
Huisvrouw/huisman		
Student		
Gepensioneerd		
Ander		

10. Hoeveel kinderen heeft u?

Ik heb in totaal ____ kinderen

11. Is het kind over wie u deze vragenlijst invult uw enige kind, het jongste kind, een middelste kind, of het oudste kind dat bij u thuis woont?

- Het enige kind
 Het jongste kind
 Een middelste kind
 Het oudste kind

12. Hieronder volgt een lijst van gedragingen en gevoelens. Duid achter elke uitspraak aan hoe vaak u deze hebt ervaren tijdens de afgelopen week:

Tijdens de afgelopen week...	Zelden of nooit (minder dan 1 dag)	Soms (1-2 dagen)	Regelmatig (3-4 dagen)	(Bijna) altijd (5-7 dagen)
stoorde ik me aan dingen, die me gewoonlijk niet storen				
had ik geen zin in eten, was mijn eetlust slecht				
bleef ik maar in de put zitten, zelfs als familie of vrienden probeerden me er uit te halen				
voelde ik me even veel waard als ieder ander				
had ik moeite mijn gedachten bij mijn bezigheden te houden				
voelde ik me gedeprimeerd				
had ik het gevoel dat alles wat ik deed me moeite kostte				
had ik goede hoop voor de toekomst				
vond ik mijn leven een mislukking				
voelde ik me bang				
sliep ik onrustig				
was ik gelukkig				
praatte ik minder dan gewoonlijk				

voelde ik me eenzaam				
waren de mensen onaardig				
had ik plezier in het leven				
had ik huilbuien				
was ik treurig				
had ik het gevoel dat mensen me niet aardig vonden				
kon ik maar niet op gang komen				

13. Hieronder volgt een lijstje met activiteiten. Duid aan hoe vaak u deze activiteiten samen met uw kind doet.

Hoe vaak...	(bijna) nooit	1 of meerdere keren per maand	een keer per week	meerdere keren per week	een keer per dag	meerdere keren per dag
ontbijt u samen met uw kind?						
eet u het middageten samen met uw kind?						
eet u het avondeten samen met uw kind?						
zorgt u voor uw kind?						
helpt u uw kind bij het toedienen van medicijnen?						
haalt u uw kind op? (bv. in de crèche, op school)						
zet u uw kind af? (bv. in de crèche, op school)						

speelt u met uw kind?						
leest u voor aan uw kind?						
kijkt u televisie met uw kind?						
gaat u wandelen met uw kind?						
gaat u fietsen met uw kind?						
gaat u naar de speeltuin of een speelsterrein met uw kind?						
praat u samen met uw kind?						
doet u huishoudelijke taken samen met uw kind?						
luisteren jullie samen naar muziek?						
speelt u computerspelletjes met uw kind?						
speelt u video games met uw kind?						
doet u boodschappen samen met uw kind?						

14. Hoe vaak spendeert u uw vrije tijd met uw kind op een typische weekdag?

- (Bijna) al uw vrije tijd
 Meeste van uw vrije tijd
 Een deel van uw vrije tijd
 Geen tijd

15. Hoe vaak spendeert u uw vrije tijd met uw kind op een typische dag in het weekend?

- (Bijna) al uw vrije tijd
 Meeste van uw vrije tijd
 Een deel van uw vrije tijd
 Geen tijd

16. Volgende stellingen gaan over de tijd die u doorbrengt met uw kind. Gelieve aan te duiden in welke mate u het eens bent met de stellingen.

	Helemaal Oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens
Ik maak me zorgen over het feit of ik genoeg tijd heb om voor mijn kind te zorgen					
Ik ben vaak gehaast wanneer ik bij mijn kind ben					
Ik heb tijd om van mijn kind te genieten					
Ik houd vaak de tijd in het oog wanneer ik bij mijn kind ben					

17. Hieronder vindt u enkele uitspraken. Duid bij elke uitspraak aan wat het best bij u en uw relatie met uw kind past.

A. Mijn relatie met mijn kind is ...

- heel gelukkig
 gelukkig
 niet gelukkig, niet ongelukkig
 ongelukkig
 heel ongelukkig

B. Ik voel mij ...

- heel betrokken bij mijn kind
 betrokken bij mijn kind
 een beetje niet, een beetje wel betrokken bij mijn kind
 niet betrokken bij mijn kind
 helemaal niet betrokken bij mijn kind

C. Mijn relatie met mijn kind is ... de relatie tussen andere ouders en hun kind.

- veel beter dan
 beter dan
 hetzelfde als
 slechter dan
 veel slechter dan

D. Mijn relatie met mijn kind is de laatste tijd ...

erg verbeterd verbeterd hetzelfde gebleven verslechterd erg verslechterd

E. Mijn kind geeft mij...

veel tevredenheid tevredenheid geen tevredenheid, geen ontevredenheid ontevredenheid veel ontevredenheid

Deel 2: Gegevens van het kind over wie u deze vragenlijst invult

1. Is uw kind een jongen of een meisje?

Een jongen Een meisje

2. Wanneer is hij/zij geboren?

dag: _____ maand: _____ jaar: _____

3. Welke nationaliteit heeft hij/zij?

Belg Andere: _____

4. In welk land is hij/zij geboren?

België Andere: _____

5. Woont hij/zij altijd bij u thuis?

- Ja
- Nee, hij zij woont ___ dagen per week bij mij thuis
- Nee, hij/zij woont om de 2 weken bij mij thuis
- Andere _____

Deel 3: Televisiekijken

1. Hoeveel televisietoestellen heeft u thuis? Hiermee bedoelen we elk televisietoestel dat aangesloten is.

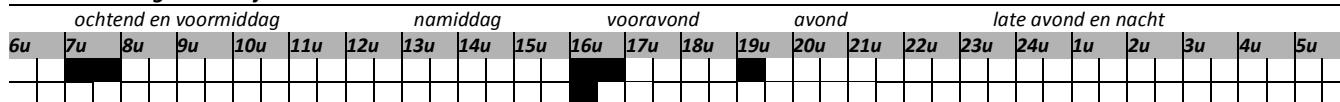
2. Kijkt uw kind naar televisie?

- Ja → u kunt doorgaan met vraag 3
- Nee → u kunt doorgaan met vraag 9

3. Wanneer kijkt uw kind doorgaans televisie, video of dvd? Gelieve op onderstaande tijdsbalken aan te duiden wanneer uw kind doorgaans TELEVISIE kijkt in een NORMALE WEEK. Elk vakje komt overeen met een kwartier. Indien uw kind bijvoorbeeld een halfuur televisie kijkt tussen 7 uur en 8 uur 's morgens, kleurt u twee vakjes tussen 7u en 8u.

Hier ziet u een voorbeeld:

Als uw kind een half uur kijkt tussen 7u en 8u 's morgens, drie kwartier tussen 16u en 17u, en een kwartier tussen 19u en 20u duidt u volgende vakjes aan

Duid aan op welke tijdstippen uw kind OP EEN NORMALE WEEKDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

Duid aan op welke tijdstippen uw kind OP EEN NORMALE WOENSDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

Duid aan op welke tijdstippen uw kind OP EEN NORMALE WEEKENDDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

4. Hoe vaak kijkt uw kind naar volgende programma's? Het kan gaan om tv, video, dvd, Youtube of andere.

	(bijna) nooit	1 of meerdere keren per jaar	1 of meerdere keren per maand	1 keer per week	meerdere keren per week	elke dag
Programma's zoals Kleine Einsteins, Baby Mozart						
Programma's zoals Bumba, Hopla, Uki, Nijntje						

Programma's zoals W817, Galaxy Park, Wingin' it						
Programma's zoals Thuis, Familie						
Programma's zoals Maja de Bij, My little pony						
Programma's zoals Karrewiet						
Programma's zoals Iedereen Beroemd, De Kruitfabriek, Komen eten						
Programma's zoals Dora, Go Diego Go!						
Programma's zoals Mega Mindy, ROX						
Programma's zoals Het Journaal, Het Nieuws						
Programma's zoals Spongebob, Pokémon						
Programma's zoals Kaatje, De Tweenies						

5. Als de televisie opstaat zonder dat uw kind echt kijkt, hoe vaak wordt dan de aandacht van uw kind afgeleid door de televisie?

(bijna) nooit soms vaak heel vaak (bijna) altijd

6. Heeft uw kind een televisietoestel, videospeler of dvd-speler op zijn/haar slaapkamer?

- Ja Neen

7. Als uw kind tv, video of dvd kijkt, zijn u en/of uw partner dan in de buurt?

- (bijna) nooit soms vaak heel vaak (bijna) altijd

8. Als uw kind tv, video of dvd kijkt, hoe vaak kijkt u en/of uw partner dan mee?

- (bijna) nooit soms vaak heel vaak (bijna) altijd

9. Hieronder vindt u enkele uitspraken. Duid voor elke uitspraak aan hoe groot de kans is dat u dit doet. Het is de bedoeling dat u aankruist wat voor u het meest van toepassing is.

Hoe groot is de kans dat...	Heel klein	Redelijk klein	Niet klein, niet groot	Redelijk groot	Heel groot
u uw kind de komende week televisie zult laten kijken?					
dat u uw kind de komende week <u>minstens twee uur per dag</u> televisie zult laten kijken?					
u uw kind de komende week <u>geen</u> televisie zult laten kijken?					
u uw kind de komende week <u>elke dag</u> televisie zult laten kijken?					

10. Hieronder staan drie stellingen. Duid aan wat voor u het meest van toepassing is.

A. Uw kind televisie laten kijken is...

- heel slecht slecht niet slecht, niet goed goed heel goed

B. Uw kind televisie laten kijken is...

heel onverstandig onverstandig niet onverstandig, niet verstandig verstandig heel verstandig

C. Uw kind televisie laten kijken is...

heel nadelig nadelig niet nadelig, niet gunstig gunstig heel gunstig

11. Duid aan in welke mate u het eens bent met volgende uitspraken:

	Helemaal oneens	Oneens	Niet oneens, niet eens	Eens	Helemaal eens
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind televisie laten kijken					
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind <u>minstens twee uur per dag</u> tv laten kijken					
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind <u>GEEN</u> televisie laten kijken					
De meeste mensen zoals ik met jonge kinderen zouden hun kind <u>elke dag</u> televisie laten kijken					

12. Duid aan in welke mate u het eens bent met volgende uitspraken.

	Helemaal oneens	Oneens	Niet oneens, niet eens	Eens	Helemaal eens
De meeste mensen die belangrijk zijn voor mij, zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					
Mijn partner zou het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					

Mijn vrienden en kennissen zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					
Mijn familieleden zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					
Andere ouders die ik ken zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					
De juf/meester/opvoeders van mijn kind zouden het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					
De dokter zou het goed vinden dat ik mijn kind tv laat kijken					

13. Duid aan in welke mate u het eens bent met volgende uitspraken.

	Helemaal oneens	Oneens	Niet oneens, niet eens	Eens	Helemaal eens
Ik heb controle over hoeveel tv mijn kind kijkt					
Het is makkelijk om de tv aan te zetten en mijn kind tv te laten kijken					
Het is moeilijk om mijn kind geen tv te laten kijken					
Ik heb het niet in de hand dat mijn kind tv kijkt					

Indien uw kind geen televisiekijkt gaat mag u verder gaan met het invullen van vraag 21. Indien uw kind wel televisiekijkt gaat u gewoon verder met het invullen van vraag 14.

14. Er zijn verschillende redenen waarom kinderen televisie, een video of dvd kijken. Hieronder worden enkele redenen omschreven. Gelieve bij elke omschrijving aan te duiden in welke mate u het eens bent dat dit voor u een reden is om uw kind tv te laten kijken.

Ik laat mijn kind naar televisie kijken...	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
Omdat hij/zij dan nieuwe dingen kan leren					
Omdat hij/zij er naar vraagt					
Zodat ik klusjes kan doen in huis					
Als beloning voor zijn/haar goed gedrag					
Wanneer er niemand is om hem/haar gezelschap te houden					
Omdat het hem/haar ontspant					
Omdat hij/zij dat leuk vindt					
Om mijn stress te verlichten					
Omdat het een gewoonte is					
Zodat hij/zij iets kan bijleren					
Om mezelf wat vrije tijd te gunnen					
Als hij/zij braaf is geweest					
Om hem/haar even te laten rusten					
Omdat het hem/haar bezig houdt					
Zodat hij/zij zijn/haar favoriete programma kan zien					
Omdat het leerrijk is					

Als hij/zij flink is geweest					
Omdat hij/zij daar plezier aan beleeft					
Omdat het hem/haar opwindt					
Zodat hij/zij zich niet alleen voelt					
Omdat hij/zij het aangenaam vindt					
Omdat hij/zij daar rustig van wordt					
Omdat het de tijd doodt wanneer hij/zij zich verveelt					
Omdat hij/zij zich dan minder eenzaam voelt					
Omdat tv er nu eenmaal is					
Omdat het hem/haar amuseert					

15. Duid aan in welke mate u het eens bent met volgende uitspraken.

Als ik mijn kind tv laat kijken...	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
dan is het makkelijker om dingen gedaan te krijgen in het huishouden					
dan is mijn kind minder actief					
dan eet mijn kind beter					
dan praat mijn kind minder met anderen					
dan verlopen de maaltijden op een aangename manier					
dan is mijn kind minder snel verveeld					
dan is het makkelijker om mijn kind bezig te					

houden					
dan valt mijn kind makkelijker in slaap					

16. Duid aan in welke mate u het eens bent met volgende uitspraken.

	zeker niet	eerder niet	soms wel, soms niet	eerder wel	zeker wel
Ik laat mijn kind tv kijken als er vriendjes komen spelen					
Ik laat mijn kind tv kijken als hij/zij niets anders te doen heeft					
Ik laat mijn kind tv kijken als ik zelf nog dingen te doen heb					
Ik laat mijn kind tv kijken als ik zelf ook tv wil kijken					
Ik laat mijn kind tv kijken als hij/zij niet buiten kan spelen					
Ik laat mijn kind tv kijken als hij/zij ziek is					

17. Hieronder vindt u enkele redenen waarom ouders hun kinderen geen televisie laten kijken. Gelieve bij elke omschrijving aan te duiden in welke mate u het eens bent dat dit voor u een reden is om uw kind geen tv te laten kijken.

Ik laat mijn kind <u>geen</u> televisiekijken omdat...	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
kinderen die veel tv-kijken het minder goed (zullen) doen op school					
kinderen die veel tv-kijken een					

slechtere woordenschat hebben					
kinderen die veel tv-kijken een minder goede verbeelding hebben					
kinderen die veel tv-kijken minder goed dingen kunnen onthouden					
kinderen die veel tv-kijken minder goed kunnen opletten					
kinderen door televisie te kijken vaak opgewonden en druk doen					
kinderen veel slechte dingen leren door televisie te kijken					
kinderen die veel tv-kijken met lelijke woorden praten					
kinderen die veel tv-kijken zich sneller vervelen					
kinderen die veel tv-kijken minder sociaal zijn					
kinderen die veel tv-kijken moeilijker in slaap vallen					
kinderen die veel tv-kijken minder bewegen					
kinderen die veel tv-kijken meer snoepen					
kinderen die veel tv-kijken een minder goede conditie hebben					
kinderen die veel tv-kijken meer					

met overgewicht te maken krijgen					
----------------------------------	--	--	--	--	--

18. Hieronder worden enkele uitspraken gegeven. Gelieve aan te duiden in welke mate u het eens bent.

Nadat ik <u>mijn kind</u> televisie heb laten kijken...	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
Voel ik me zeer goed					
Ben ik tevreden met de tijd dat mijn kind naar tv keek					
Ben ik zeer blij					
Heb ik genoten van die ervaring					

19. Hieronder worden enkele uitspraken gegeven over uw kind. Gelieve aan te duiden in welke mate u het eens bent.

	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
Mijn kind voelt zich zeer goed als hij/zij televisie heeft gekeken					
Mijn kind is vrolijk als hij/zij televisie heeft gekeken					
Televisiekijken bezorgt mijn kind veel plezier					
Als mijn kind televisie heeft gekeken, heeft hij/zij genoten van die ervaring					

20. Hieronder worden enkele stellingen gegeven omtrent de tevredenheid die u ervaart met televisie. Gelieve aan te duiden in welke mate u het eens bent.

Ik ben tevreden met televisie...	Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens
Omdat het mijn kind iets kan bijleren					
Omdat het mijn kind ontspant					
Omdat het mijn kind gezelschap biedt					
Omdat het voor mijn kind een gewoonte is om naar televisie te kijken					
Omdat het de vrije tijd van mijn kind opvult					
Omdat het mijn kind amuseert					
Omdat het mijn kind opwindt					
Omdat het mijn kind bezig houdt terwijl ik andere dingen kan doen					

We zouden graag de ouders die deelnemen aan ons onderzoek beschrijven. Daarom willen we u enkele vragen stellen over uw eigen televisiegebruik.

21. Wanneer kijkt u doorgaans televisie, video of dvd?

Gelieve op onderstaande tijdsbalken aan te duiden wanneer u doorgaans TELEVISIE kijkt in een NORMALE WEEK. Elk vakje komt overeen met een kwartier. Indien u bijvoorbeeld een halfuur televisie kijkt tussen 7 uur en 8 uur 's morgens, kleurt u twee vakjes tussen 7u en 8u.

Hier ziet u een voorbeeld:

Als u een half uur kijkt tussen 7u en 8u 's morgens, drie kwartier tussen 16u en 17u, en een kwartier tussen 19u en 20u duidt u volgende vakjes aan

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	
	■										■													

Duid aan op welke tijdstippen u OP EEN NORMALE WEEKDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

Duid aan op welke tijdstippen u OP EEN NORMALE WOENSDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

Duid aan op welke tijdstippen u OP EEN NORMALE WEEKENDDAG naar TV, een video of dvd kijkt

ochtend en voormiddag					namiddag					vooravond					avond					late avond en nacht				
6u	7u	8u	9u	10u	11u	12u	13u	14u	15u	16u	17u	18u	19u	20u	21u	22u	23u	24u	1u	2u	3u	4u	5u	

22. Hieronder worden enkele situaties beschreven. Gelieve aan te duiden hoe vaak de situaties bij u thuis voorkomen.

Hoe vaak...	(bijna) nooit	1 of meerdere keren per jaar	1 of meerdere keren per maand	1 keer per week	meerdere keren per week	elke dag
staat de televisie, een video of dvd op, ook al kijkt niemand?						
staat de televisie, een video of dvd op tijdens het ontbijt?						
staat de televisie, een video of dvd op tijdens het avondeten?						

23. Hieronder worden enkele situaties beschreven. Gelieve aan te duiden hoe vaak de situaties bij u voorkomen.

	(bijna) nooit	zelden	soms	vaak	meestal	(bijna) altijd
Als u tv-kijkt, hoe vaak schenkt u uw aandacht dan volledig naar de televisie en vergeet u uw omgeving?						
Hoe vaak praat u met uw kind tijdens het tv-kijken?						
Hoe vaak stoort uw kind u wanneer u tv-kijkt?						

Hoe vaak praat u met uw kind tijdens het tv-kijken over het tv-programma?						
Als de televisie opstaat zonder dat u echt kijkt, hoe vaak wordt uw aandacht dan afgeleid door de televisie?						
Hoe vaak wilt u met rust gelaten worden wanneer u tv-kijkt zodat u rustig tv kan kijken?						
Hoe vaak praat u met uw kind over tv-programma's (terwijl er niet naar gekeken wordt)?						
Hoe vaak wordt u boos wanneer uw kind u stoort tijdens het tv-kijken?						

Bedankt voor uw medewerking!